RELATORIA

CONFERÈNCIA INTERNACIONAL
CITIES FOR RIGHTS
BARCELONA
10 I 11 DE DESEMBRE
2018

CONFERÈNCIA INTERNACIONAL
CITIES FOR RIGHTS
10 I 11 DE DESEMBRE DE 2018
CCCB, BARCELONA

Ajuntament de Barcelona

70 ANIVERSARI 20
Declaració Universal dels Drets Humans
Conferència "Ciutats pels Drets Humans"

Organitza: Àrea de Drets de Ciutadania, Cultura, Participació i Transparència (Ajuntament de Barcelona)
Textos: La Clara Comunicació
Fotografies: Nom fotògraf?

CONTINGUT

PRESENTACIÓ P. 3

INAUGURACIÓ INSTITUCIONAL P. 4

>> SESSIÓ 1 — LES CIUTATS COM A CONTRAPODER GLOBAL P. 5

>> SESSIÓ 2 — RESISTÈNCIES CIUTADANES A LES POLÍTIQUES DE REPRESSIÓ A LES FRONTERES I DE DEPORTACIÓ P. 10

>> SESSIÓ 3 — LA INTERCULTURALITAT COM A APOSTA PER ACONSEGUIR UNA SOCIETAT MÉS COHESIONADA P. 14

>> SESSIÓ 4 — ART I DRETS HUMANS P. 20

>> SESSIÓ 5 — QUINS REPTES AFRONTEN LES CIUTATS DE DRETS HUMANS 20 ANYS DESPRÉS? P. 25

>> SESSIÓ 6 — ELS MOVIMENTS INTOLERANTS I L'EXTREMA DRETA. REPTES GLOBALS, RESPOSTES LOCALS P. 33

>> SESSIÓ 7 — CITIES4HOUSING: PROPOSTES PER RECUPERAR EL DRET A L'HABITATGE DES DE LES CIUTATS P. 39

TALLERS P. 44

PRESENTACIÓ

Amb motiu del **70È ANIVERSARI DE LA DECLARACIÓ DE DRETS HUMANS,** Barcelona ha estat l'escenari de la conferència internacional **Cities for Rights** celebrada els dies **10 i 11 de desembre de 2018.** Durant la trobada, que ha estat impulsada per l'Àrea de Drets de Ciutadania, Cultura, Participació i Transparència de l'Ajuntament, activistes i polítics municipals d'arreu han compartit estratègies i han reflexionat sobre quin ha de ser el paper de les ciutats en la lluita per la protecció dels drets i les llibertats de les persones.

En un escenari en què l'auge dels populismes, la xenofòbia i l'extrema dreta són la causa principal de la regressió de drets actual, les ciutats esdevenen espais de resistència que defensen, garanteixen i protegeixen els drets de tothom. "És la nostra responsabilitat desafiar la política de la crueltat. Des del municipalisme podem fer-ho possible. Però cal un esforç per compartir estratègies que defensin la vida i crear comunitat davant els discursos d'odi que promou l'extrema dreta." Amb aquestes paraules l'alcaldessa de Barcelona, Ada Colau, va donar el tret de sortida a unes jornades que han refermat que les ciutats són el primer nivell de concreció i garantia dels drets de les persones i un agent de transformació gràcies a una ciutadania activa.

A més de les **conferències i les taules rodones** que s'inclouen en aquesta relatoria, vuit entitats de la ciutat de Barcelona (Observatori DESC, SOS Racisme, NOVACT, Creu Roja Catalunya, Unió Romaní, Nakeramos, Irídia i ACATHI) han dut a terme **tallers** sobre molts dels temes tractats durant la **jornada.**

D'altra banda, durant la conferència es van presentar dos espais expositius permanents: l'exposició "Ciutats pels drets humans", amb una mostra de 24 bones pràctiques implementades per ciutats europees en aplicació de la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, i un plafó explicatiu de l'exposició "Umbral", en què tretze estacions del metro de la ciutat de Barcelona es van convertir en l'escenari de tretze intervencions artístiques per reflexionar al voltant dels drets humans, la immigració, el refugi, la inclusió i el racisme.

INAUGURACIÓ INSTITUCIONAL

L'alcaldessa de Barcelona, Ada Colau, va començar el seu discurs recordant la celebració dels 70 anys de la Declaració Universal dels Drets Humans i va assenyalar la necessitat de fer balanç i de reafirmar el compromís de treballar per continuar defensant-los en el context actual, en què "els populismes, la xenofòbia i l'extrema dreta creixen en molts països, cercant enemics fàcils i endurint discursos masclistes, homòfobs o racistes".

L'alcaldessa també va mencionar la importància de les ciutats com a espais polítics i socials clau des dels quals cal refermar la democràcia, atès que és l'administració més pròxima als veïns i veïnes. Va recordar els avenços de les ciutats en qüestions de drets humans com, per exemple, els defensors del poble locals, l'acollida de refugiats malgrat que no es tenen competències en aquest sentit o l'Oficina per la No Discriminació de Barcelona.

D'altra banda, va reivindicar que no se sigui indiferent al sofriment de l'ésser humà, tant si es produeix a la nostra ciutat com al lloc més remot, ja que la vulneració dels drets d'una sola persona significa la vulneració dels drets de tota la humanitat. I va afirmar que el compromís no pot ser retòric sinó que ha d'implicar el màxim esforç.

Colau va aprofundir en la cultura de la por i va reafirmar la necessitat de generar esperança, de construir amb els altres i no contra els altres, i de corresponsabilitzar-nos tots i totes d'aquesta tasca. Va posar, com a exemple d'aquesta il·lusió, les manifestacions massives per l'acollida de refugiats, la reacció ciutadana de ciutats de Mèxic i els Estats Units davant les polítiques de Trump, la caravana hondurenya o les marees feministes.

Finalment, va acabar la intervenció incidint en l'auge de l'extrema dreta organitzada en el poder polític i com hi hem de fer front amb diagnòstics i receptes noves, amb organització i compartint estratègies.

SESSIÓ 1

LES CIUTATS COM A CONTRAPODER GLOBAL

MODERADOR

Xavier Rosiñol, periodista de TV3

PONENTS

Lorena González, regidora de Seattle; **Lefteris Papagiannakis**, regidor d'Atenes; **Imed Riahi,** regidor de Tunis; **Patrick Braouezec**, president de Plaine Commune, l'àrea metropolitana nord de París; **Jaume Asens**, tinent d'alcaldia de l'Ajuntament de Barcelona; **Ana Fernández**, segona tinenta d'alcaldia de l'Ajuntament de Cadis, i **Alessia Piccirillo**, del Gabinet d'Alcaldia de Nàpols.

Lorena González va començar la intervenció explicant la subvenció per a defensa legal de què disposen a la seva ciutat per fer front a les dures mesures antiimmigració de l'Administració Trump. Es tracta d'un fons de finançament, que tot just s'ha renovat, per representar immigrants legalment. Malgrat que la Constitució dels Estats Units expressa que tota persona té dret a ser defensada, el Govern federal no dona recursos per a aquesta representació en el cas d'immigrants. Segons González, el 93% de les persones immigrants que compareixen davant d'un jutge a Seattle ho fan sense advocat, i està demostrat que, quan compareixen amb un representant legal, tenen molta més facilitat per poder-se quedar a la ciutat i al país. Amb aquesta subvenció per a una defensa legal, l'Ajuntament de Seattle ja ha ajudat 700 persones de 60 països diferents en només un any.

La regidora de Seattle va explicar com s'han endurit les mesures de deportació amb Trump; si amb Obama els esforços es concentraven només a les fronteres, amb el president republicà l'activitat es duu a terme a l'interior del país i se centra en persones que han entrat legalment als Estats Units, en dones i nens, en persones que actualment treballen o en ciutadans i ciutadanes que compareixen davant la justícia. González va destacar el cas d'una víctima de violència de gènere del comtat de Texas que va ser empresonada quan es va personar davant del jutge.

Lefteris Papagiannakis, com a vicealcalde de Migrants, Refugiats i Descentralització Municipal, va explicar que Atenes ofereix serveis bàsics a les persones que hi arriben, a través d'un centre de coordinació que atén tothom, sense polítiques discriminatòries. El regidor també va ressaltar la necessitat de crear xarxa i va destacar Solidarity Cities, una xarxa de tretze municipis per la integració, amb socis com ara Barcelona o Amsterdam. Papagiannakis va recordar la importància de les ciutats que fan passos endavant davant dels estats que no ho fan, i va exposar el cas dels 70 alcaldes de ciutat que van signar el Global Compact for Migration el 8 de desembre passat, amb exemples com Milà, que sí que va signar, mentre que l'Estat italià diu "no" a la immigració. Per acabar, Papagiannakis va concloure que la vulneració dels drets humans és la primera finestra d'una crisi econòmica i va assegurar que no ens trobem en una crisi de refugiats sinó en una crisi financera. Així mateix, va recordar que només han vingut a Europa 3 milions de persones, és a dir, el 3% de la població europea.

Patrick Braouezec va començar la intervenció recordant que, en la Carta dels Drets Humans, hi havia moltes ciutats signants que avui no hi són. I és que molts drets, com el dret a l'habitatge o el dret al lleure, avui dia s'han de reconquerir. El president de la Plaine Commune va explicar que l'àrea metropolitana que ell dirigeix està formada per nou ciutats amb un total de 900.000 habitants i que és el territori més pobre de França si s'agafa

com a referència la política fiscal. A la Plaine, es troben amb situacions molt difícils de persones migrades i cal atendre primeres necessitats, com ara aconseguir que no dormin al ras. Braouezec va reforçar els arguments del discurs inicial de Colau explicant que les idees racistes i d'extrema dreta guanyen als llocs més modestos: hi ha el cas proper dels "armilles grogues", un moviment dins el qual hi ha gent que no es pot vestir ni alimentar correctament, però que en canvi se suma a l'extrema dreta que intenta canviar el règim democràtic.

Braoueze va concloure afirmant que tenim dos reptes de cara al futur: les migracions, que no deixaran de créixer i a les quals ens hem d'avançar, i la necessitat de fer front a tots els qui no volen distribuir els diners. I va recordar, com havien fet els seus companys en les intervencions anteriors, que seran les ciutats les que compliran amb la protecció a les persones, encara que els estats no ho facin.

Jaume Asens, en una intervenció plena de referències, va recordar Camús en la seva obra *La pesta*: una novel·la que acaba amb l'alegria general perquè el terror s'ha acabat, però en la qual hi ha un metge que no comparteix aquesta gaubança perquè sap que el bacil de la pestilència no desapareix mai. Amb aquesta metàfora, Asens va recordar que cal fer front contínuament als discursos de la por, que són el resultat de les polítiques de retallades i austeritat, i que fan que la gent s'aïlli, es torni egoista i insolidària.

Asens va voler ressaltar la feina feta per l'Ajuntament de Barcelona amb la comunitat musulmana. El tinent d'alcaldia va considerar que aquesta comunitat està en el punt de mira de l'extrema dreta, sobretot en ciutats com Barcelona que han patit atacs terroristes. Asens va reafirmar, com els seus col·legues anteriorment, que s'ha de combatre la por. I per fer-ho va distingir l'antídot del 15-M, un moviment que no assenyalava el veí, el diferent —com fa Vox amb el seu "no cabemos todos"— sinó

que proposava repartir les riqueses entre tots. La filosofia del 15-M i de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH) és la que, segons Asens, s'intenta utilitzar en les polítiques comunitàries de l'Ajuntament de Barcelona: que els espais siguin espais d'allò comú. I, en aquest sentit, va explicar tres polítiques pròpies: el reglament perquè cada any hi hagi consultes a la ciutat, a l'estil suïs; la necessitat de tancar punts negres de la ciutat, com els locals —ja tancats— d'exaltació franquista a Montjuïc o la llibreria Europa i els esforços per tancar el Centre d'Internament d'Estrangers (CIE), i el document de veïnatge, que acredita que una persona viu a la ciutat i hi està arrelada, i que està pensat perquè, quan determinades persones siguin detingudes, el jutge no pugui decidir tancar-les al CIE.

Imed Riahi va començar la seva intervenció recollint les paraules de Colau, recordant la necessitat de ser progressista i humanitari, i fent memòria que tenir la raó no és suficient i que cal passar a l'acció i saber d'on venen els problemes.

Riahi va insistir reiteradament en la importància de veure Tunísia com el portal de la immigració africana clandestina que va cap a Europa i en la necessitat de sumar esforços per millorar-ne les competències legals, humanes i econòmiques.

Ana Fernández, de l'Ajuntament de Cadis, va explicar els resultats electorals recents, amb la paradoxa que, al Parlament andalús, Vox ha aconseguit 12 parlamentaris, mentre que el seu partit, Adelante Andalucía, ha guanyat en un 35% de les taules electorals de la ciutat. Fernández va atribuir aquests bons resultats a Cadis a algunes

de les seves polítiques públiques, com el bo elèctric municipal, que evita els talls, la garantia de l'aigua o els plans d'intervenció de les persones sense llar. La tinenta d'alcaldia va enaltir la figura de la societat civil organitzada que, en molts casos, ha promogut aquestes polítiques i hi ha contribuït, en un estira-i-arronsa necessari entre allò municipal i allò social, que cal sempre per recordar als polítics d'on venen. Fernández va assenyalar com els anomenats ajuntaments del canvi sempre treballen de manera conjunta amb la societat.

Alessia Piccirillo va explicar que l'àrea metropolitana de Nàpols s'ha convertit en un microcosmos que representa la diversitat del món i totes les cultures hi són presents, en un país, però, on Salvini els fa parlar d'habitants i no de ciutadans, perquè l'Estat i el seu Govern consideren que, de ciutadans, només ho són els italians. Piccirillo va explicar que, des de

la "llei Salvini", una llei que viola tots els articles de la Declaració dels Drets Humans i que és fruit d'una generació traumatitzada per l'estrès del capitalisme, cal pensar com es farà front a aquesta negror.

Finalment, el moderador va llegir la carta enviada per **Rawshan Abdi,** coalcaldessa de Kobane (Síria), a qui va ser impossible d'assistir a la conferència internacional per manca de transports. En la seva carta, la coalcaldessa va remarcar la importància que té, per als seus polítics, assistir a aquest tipus d'esdeveniments a causa de les dures circumstàncies que pateix la seva ciutat, exposada

en un 80% a la destrucció, amb la violació flagrant dels drets humans que això significa. Abdi va explicar que la ciutat mira de recuperar-se gràcies a la ciutadania i no pas a ajudes externes, alhora que va mostrar-se solidària amb Europa, que pateix el mateix tipus de terrorisme.

En el **debat** final, Rosiñol va llançar la pregunta de com poden contribuir les ciutats a exercir de contrapoder de l'extrema dreta. González va apuntar que cal construir capacitats per garantir que els moviments dels drets civils tinguin poder i puguin lluitar, i que cal apoderar les comunitats per lluitar contra la política xenòfoba. **Fernández** va afegir que per fer-ho cal crear comunitat, identificar-te amb la persona que tens davant, mentre que **Asens** va reivindicar la necessitat de crear una plena ciutadania per a tothom, per exemple, garantint el dret a vot de totes les persones migrades. **Papagiannakis** va afegir que la lluita no s'ha de produir només als carrers, sinó també a les administracions, i va insistir que calen les dues lluites. I **Braouezec** va considerar que era cabdal la construcció d'allò comú i treballar la diversitat a través de polítiques locals. El president de la Pleine Commune va assegurar que, si continuem endinsant-nos en el capitalisme liberal, hi haurà efectes nefastos i va proposar la coconstrucció amb associacions i ciutadania, amb els qui tenen el poder i amb els qui poden ser el contrapoder.

SESSIÓ 2

LES CIUTATS COM A CONTRAPODER GLOBAL

MODERADORA

Blanca Garcés, investigadora del CIDOB

PONENTS

Cecilia Wang, sotsdirectora jurídica de l'ACLU, Nova York; **Cristina Jiménez**, cofundadora de United We Dream, Nova York; **Albert Bitoden**, coordinador de la Fundación Cepaim, Algesires, i **Andrés García**, codirector d'Irídia, Barcelona.

Blanca Garcés va començar la taula amb una dissertació sobre els diversos tipus de fronteres: físiques, com els murs; legals, com els visats o els permisos de residència, o bé simbòliques, com les polítiques de detenció i deportació. També va fer una exposició sobre les fronteres, que estan en una disputa permanent, pels emigrants mateixos, per funcionaris o treballadors públics, o per entitats socials i activistes. Com a apunt final, Garcés va destacar el paper de resistència de les ciutats, que sovint consideren ciutadà o ciutadana tothom que hi resideix, més enllà del seu estatus legal.

Cecilia Wang, seguint el fil de les ciutats resistents, va destacar que, en els darrers dos anys, algunes ciutats i municipis dels Estats Units s'han fet famosos resistint a l'Administració Trump. S'han creat ciutats oasi, com San Francisco, que han denunciat el Govern Federal, primer per la llei antivisat a les persones musulmanes i després per les polítiques antiimmigració, unes tàctiques que vulneren la Constitució dels Estats Units. Malgrat la xenofòbia recent de l'Administració estatal, Wang considera que hi ha hagut un cert èxit a l'hora d'oposar-se a les polítiques del president.

Cristina Jiménez va centrar les seves paraules a explicar que les comunitats de color dels Estats Units estan rebent un atac extrem com mai abans. Una de les causes és la col·laboració entre la policia local i la federal, una ajuda que va començar amb el mandat d'Obama. Sota aquests atacs, Jiménez

va explicar que United We Dream actua de dues maneres: la primera, organitzant-se col·lectivament, amb el cos com a primera arma; la segona, exposant tot el que passa sota aquesta Administració, indicant el que és legal i el que no ho és, denunciant les violacions dels drets humans a través de les xarxes socials i els mitjans de comunicació, i creant pressió social, tant a alcaldies com a recintes escolars o al mateix Govern.

Albert Bitoden va remarcar la necessitat de parlar de la immigració com de persones que l'únic que han fet és aplicar-se l'article número 3 de la Declaració Universal dels Drets Humans: la mobilitat. I va queixar-se que la immigració només sigui notícia quan entra a Espanya, sense que es parli de qui són i de qui es preocupa i s'ocupa

d'aquestes persones. Bitoden també va exclamar-se pel fet que, després de 20 anys de dedicar-se a aquesta problemàtica, els moviments no han sabut capitalitzar l'activisme de les mateixes persones migrants perquè siguin elles les que liderin el canvi i diguin com volen que les tractin. Per fer-ho, el coordinador de Cepaim va defensar que cal parlar d'adaptabilitat i de convivència amb aquestes persones i no d'integració.

Andrés García va recollir l'opinió de Bitoden i hi va aprofundir per explicar que ara és el moment de fer visible la població migrant i racialitzada a favor d'un tipus determinat de drets i llibertats per fer front a l'extrema dreta i construir un model de polítiques migratòries. García confia a treballar en una proposta clara entre totes les entitats, les comunitats, els grups polítics i els moviments socials, que estableixi quines han de ser les polítiques públiques en aquest sentit.

En el **debat, Wang** va incidir en el fet que comunitats molt diferents estan unides per fer front a les polítiques de Trump, un efecte que té lloc sempre que les polítiques s'endureixen molt. Quan això passa, les persones que tradicionalment eren moderades s'uneixen per defensar els drets dels més vulnerables, que també entenen com els seus drets. Des de la perspectiva judicial, aquest fenomen també s'ha observat en els darrers anys, quan, davant de la prohibició d'entrada de musulmans als Estats Units, municipis com San Francisco, Seattle, Los Angeles, el comtat de Santa Clara o la conferència d'alcaldes dels Estats Units posen en marxa litigis contra el Govern. Aleshores, l'Administració federal denuncia Califòrnia per desafiar la llei federal: és la lluita d'ajuntaments contra estats. Segons Wang, és una batalla de l'opinió pública, un conflicte entre sentiments individuals de por i de gent que mira de superar aquest temor.

Jiménez, com a resposta a la pregunta sobre les repercussions de les polítiques de detenció i deportació, va explicar dos casos personals de Texas, on les persones detingudes han sofert llargues estades a la presó, que han tingut com a conseqüència episodis de depressió, fet que remarca que aquesta crisi de drets humans és també una crisi de salut emocional i mental per a les comunitats.

Bitoden, a la pregunta de Garcés sobre què s'amaga darrere les polítiques de deportació, va defensar dos conceptes: el fet de marcar la diferència i la deportació com a mecanisme estructural per estendre la por.

García va enumerar les deportacions espanyoles el 2017: 8.700 persones deportades, de les quals gairebé 5.000 van ser tornades "en calent" i la resta eren persones que ja vivien a Espanya i se les va deportar. El codirector d'Irídia creu que s'ha de millorar la implicació de les comunitats per aturar deportacions, explicar en el territori les històries dels possibles deportats i veure les seves afectacions. Per això creu que és clau el paper de les municipalitats.

En aquell moment, diverses **persones del públic** van fer preguntes i aportacions centrades bàsicament en dos temes: com s'estableix la col·laboració entre institucions i ciutadania i quin paper ha de tenir la comunicació en aquests processos.

Wang va tornar a defensar la necessitat de col·laboració entre les comunitats i les administracions, amb una combinació de tàctiques que perfilin l'opinió pública i acabin canviant la política. **Jiménez** va recordar que els mateixos que volen deportar són els que tampoc volen que els treballadors s'organitzin o que volen treure l'accés gratuït al sistema sanitari, és a dir, que la lluita

és contra el moviment feixista, que disposa de moltes tàctiques i recursos. I, per això, reforçant les paraules de Wang, Jiménez va expressar que el poder col·lectiu és important, però no suficient, perquè cal que pugui governar també. **Bitoden,** centrant-se en el cas espanyol, va assenyalar que el Ministeri de l'Interior té oficines als municipis, però que no connecten amb les necessitats dels municipis mateixos, fet que acaba en un col·lapse, una estratègia que potser està planejada perquè la ciutadania es desesperi i deixi de reclamar els seus drets.

Respecte a la comunicació, **Jiménez** va recordar que va ser molt important als Estats Units el fet que els sensepapers, persones que, com ella, només eren considerades com a il·legals en molts contextos, poguessin denunciar i fer públics els seus casos, perquè així es van apoderar col·lectivament. I també va recordar la importància de tenir uns mitjans de comunicació independents, que són un element clau per a moviments com el seu. Finalment, **García** va assenyalar com és l'experiència comunicativa i que les entitats estan desestructurades i no treballen comunicativament, però que el qui sí que ho fa, "cola" el missatge.

SESSIÓ 3

LA INTERCULTURALITAT COM A APOSTA PER ACONSEGUIR UNA SOCIETAT MÉS COHESIONADA

MODERADORA

Jéssica González Herrera, coordinadora del Centre d'Estudis Africans i Interculturals, Barcelona.

PONENTS

Patricia Caro, membre del Grup Assessor de la Societat Civil d'ONU Dones, Madrid; **Ramin Jahanbegloo**, director del Centre Mahatma Gandhi d'Estudis de Pau - Universitat Jindal Global, NCR Delhi.

Jéssica González va introduir la taula rodona amb una breu reflexió sobre la interculturalitat, un concepte que sovint pot quedar diluït i, fins i tot, perdre el seu sentit segons els diferents interessos polítics i socials. Per a González, vol dir reconèixer la diversitat cultural, però no com una simple inclusió de grups que han estat exclosos històricament dins d'una estructura social ja establerta, sinó com a societats més igualitàries. L'interculturalisme és el contacte i l'intercanvi entre cultures, però aquest intercanvi s'ha de produir en condicions d'igualtat, d'equitat i de no-discriminació.

D'altra banda, la interculturalitat és vista com un procés o un projecte que necessita un diàleg crític i obert a la transformació de les estructures institucionals i de les relacions socials. Es tracta d'un projecte polític que implica una transformació estructural de la societat, on el centre d'atenció no s'ha de posar només en els grups minoritaris sinó en tots els grups, inclosos els hegemònics. Això vol dir que entre tots nosaltres es pot construir una societat radicalment diferent.

Però, aleshores, què passa amb el conflicte i l'escenari de poder, dominació i colonialisme que trobem durant aquest procés? I amb les estructures socials, polítiques i econòmiques? O amb les diferències culturals en termes de superioritat i inferioritat que s'estableixen?

En la cerca de respostes, González va adreçar als ponents cinc preguntes al voltant de les quals s'havia de centrar el diàleg.

1 Quan parlem de la diversitat cultural ho acostumem a fer parlant des de l'alteritat. Però qui defineix què és aquesta diversitat?

Patricia Caro. Per a la psicòloga i activista Patricia Caro, són les institucions les que defineixen què és la diversitat. Però com que els subjectes que són part d'aquestes institucions estan situats culturalment, històricament o econòmicament, no tenim un model biocèntric que respongui als interessos de la diversitat.

Allò que defineix la diversitat és, des d'una perspectiva ecològica, la vida en si mateixa. Però cal tenir en compte que, en determinades institucions monolítiques, hi ha necropolítiques que intenten homogeneïtzar-la, anul·lar-la o, fins i tot, jerarquitzar-la i atribueixen significats despectius a tot allò que és diferent al subjecte polític més normatiu.

Això ho podem veure, per exemple, observant les persones que formen part de la Comissió Europea mateixa. Es tracta de persones blanques, heterosexuals, sense una discapacitat funcional aparent, etcètera. Per tant, totes les polítiques que

se'n derivin, per exemple, en el cas de la inclusió de la població romaní d'Europa, són polítiques "paiocèntriques" o "gachocèntriques", que exclouen completament les *romnja* (dones romanís). Només inclouen les comunitats romanís si són complaents amb els interessos econòmics d'aquest subjecte polític. Amb aquest exemple, segons Caro, es pot veure com funcionen totes les polítiques destinades a la inclusió de la població romaní.

Ramin Jahanbegloo. El filòsof i polític Ramin Jahanbegloo va considerar que, quan parlem de diversitat cultural, humana o biològica, sempre fem referència a les diferències. De fet, va afirmar que es tracta d'un sistema de diferències.

En un context de globalització, aquestes diferències han de conviure, però, podem tenir diversitat i alhora convivència? Com podem encaixar les diferències en l'esfera pública sense generar conflicte? Per a Jahanbegloo la resposta consisteix a aprendre a ajustar-nos els uns als altres.

Durant el segle XX, la solució per fer front als problemes de la diversitat humana va ser el multiculturalisme, que per als Estats Units o el Canadà consisteix en l'encaix d'aquestes diferències (a vegades anomenada *mutual accommodation* o també *reasonable accommodation*), mentre que a Europa s'ha parlat sempre d'*integració*. Però el gran problema del multiculturalisme és que no només hem de parlar de l'altre sinó de l'alteritat de l'altre. Per aquest motiu, Jahanbegloo va afirmar que preferia *interculturalitat*, perquè inclou l'empatia i la compassió. Per a ell, el multiculturalisme pot portar, com deia Herbert Marcuse, a la tolerància repressiva, perquè no es comparteix un espai. La interculturalitat, en canvi, fa referència a aquesta alteritat de l'altre, posa l'èmfasi en els valors comuns i dona prioritat als altres respecte a mi.

2 Quan parlem de *no-discriminació*, prenem com a referència la Declaració Universal dels Drets Humans, però aquesta declaració es va fer a Occident i hi ha qui pensa que no reflecteix la diversitat de valors. Què podem fer si es tracta d'una declaració eurocentrista?

Patricia Caro. Des del punt de vista de la cultura romaní, Caro defensava que el problema no és que determinades declaracions o propostes neixin situades políticament o culturalment. Per a ella, l'important és que els grups que sistemàticament han sofert vulneracions puguin tenir capacitat de resituar-les. És per aquest motiu que defensava l'obertura d'espais de diàlegs solidaris on aquests grups tinguin poder de decisió. Per tant, el problema no és tant d'on venen aquestes propostes sinó dels obstacles als quals han de fer front per restituir-les.

D'altra banda, també va explicar la necessitat de trencar amb el pensament dicotòmic dels drets humans. Per a ella, és necessari un enfocament més interrelacionat i ecològic per entendre els drets d'uns des de la perspectiva dels altres. Així, per exemple, en el cas de les dones romanís, els drets sexuals i reproductius no es limiten només al dret a l'avortament sinó també al dret a no ser controlades reproductivament, que no existeixin les esterilitzacions forçoses. Però, en el discurs feminista hegemònic, això no és present, perquè aquest diàleg solidari no existeix.

Ramin Jahanbegloo. Tot i estar d'acord en el fet que es poden fer crítiques a la Declaració, Jahanbegloo va considerar que el problema principal és d'arrel cultural. En la seva opinió, René Cassin i els altres redactors de la Declaració van voler seguir el

model de la revolució francesa i hi van incloure els conceptes de llibertat, igualtat i fraternitat, i n'hi van afegir un quart: la dignitat.

Cassin creia que la dignitat humana era realment el concepte clau, ja que sostenia que les religions sempre es refereixen, en un punt o altre, a la dignitat humana perquè es tracta d'un element espiritual de l'ésser humà. Van ser molt curosos intentant aconseguir aquesta universalitat, perquè estigués per sobre de qualsevol ideologia.

Jahanbegloo es va lamentar, però, que visquéssim en un moment en què la Declaració dels Drets Humans no té valor, perquè, segons ells, continuem parlant de nosaltres i d'ells, i justament això és el que es volia evitar amb la Declaració.

3 Com podem establir un diàleg solidari i transformar les institucions des de la base, tot i els obstacles que representen aquestes fórmules universals d'entendre la vida?

Patricia Caro. La resposta de Caro va ser ràpida: la transformació serà possible si afavorim la presa de decisions. En la seva opinió, les institucions tenen l'obligació d'obrir aquests espais per prendre decisions als col·lectius que tradicionalment n'han estat exclosos, però també tenen la responsabilitat que aquesta presa de decisions es faci en igualtat de condicions.

També va defensar la necessitat de redefinir el paper de la societat civil. Ara mateix, va afirmar, creu que s'estan externalitzant els drets humans fora dels estats. Ho va exemplificar amb el cas de les ONG que treballen amb els col·lectius romanís a l'Estat espanyol i que són com una espècie de ministeri d'aquests temes.

Segons ella, aquestes organitzacions no pressionen l'Estat per posar sobre la taula les demandes dels romanís, perquè hi ha relacions clientelars. Ara mateix només implanten decisions unilaterals per part de l'Estat, que evidentment només responen als seus propis interessos. Es tracta de polítiques d'inclusió excloents. Per aquest motiu, opinava que hauria de ser la societat civil, com a subjecte actiu, la que ho fes.

Ramin Jahanbegloo. Per a Jahanbegloo, és important entendre que la democràcia no és només un règim, també és una forma de vida i, per tant, exigeix que els individus siguin autònoms, tant moralment i intel·lectualment com culturalment. És el que Kant anomenava *arribar a la maduresa*. Si volem madurar, no podem tenir una mentalitat gregària i actuar com si fóssim un ramat d'ovelles. La democràcia només funciona amb individus madurs. En democràcia, els individus han de lluitar per arribar a un grau més alt de maduresa i democratitzar la democràcia.

La democràcia ha de ser inclusiva, i ha de ser responsabilitat de les institucions que ho sigui, però també de les persones. No podem tenir una democràcia que rebutgi la diversitat. Per aquest motiu, Jahanbegloo va defensar la necessitat d'obrir espais autònoms o de democràcia. I això, segons Jahanbegloo, només ho aconseguirem quan comencem a veure els altres com a cociutadans. Aquí és on entren en joc les ciutats i els drets, perquè es tracta de ciutats que busquen la convivència, l'*amistat cívica* d'Aristòtil. No podem parlar de drets i ciutadania sense amistat cívica. És l'element clau que cohesiona els ciutadans i les ciutadanes. Tenen una amistat, es mostren empatia, s'entenen els uns als altres. El multiculturalisme només és tolerància, però el que necessitem és convivència.

4 Un cop aconseguim crear els espais de diàleg i aquesta amistat cívica, què passa si hi ha una cultura hegemònica que absorbeix una part de l'altra? Com cal afrontar aquests espais i els conflictes que poden sorgir?

Patricia Caro. Els conflictes que puguin sorgir es poden superar, segons Caro, amb reconeixement i reparació. Una comunitat és molt més vulnerable quan no hi ha aquests dos elements. Com a

exemple, va esmentar el flamenc. Ara mateix, forma part de la "marca Espanya", però és una contribució cultural romaní que no es reconeix, perquè ni tan sols es reconeix la comunitat com a minoria ètnica i jurídicament no existeix. Això, en la seva opinió, vulnerabilitza molt.

Caro també considera que calen ciutats de pau, amigables, de veïns i veïnes, i que sobretot cal parar molta atenció cada cop que es troba un cas de discurs d'odi.

I, en tercer lloc, cal canviar el concepte d'*igualtat* perquè deixi de ser individualista. Per a Caro, hem d'entendre que la desigualtat és el dret que tots tenim a ser diferents. Cal que hi donem un sentiment col·lectiu.

Ramin Jahanbegloo. En primer lloc, Jahanbegloo va insistir a afirmar que tots formem part d'una cultura, però, sobretot, tots formem part de la humanitat. De cap manera som només romanís, catalans, espanyols, francesos... I aquest és precisament el problema de les ideologies totalitàries, que sempre necessiten el factor binari. El concepte d'*humanitat* queda fora de la seva manera de concebre el món.

Quan parlem d'*interculturalitat*, hem d'entendre que tots tenim identitats múltiples. No n'hi ha cap d'hegemònica. És un espai de diàleg i de transculturalització en el qual podem agafar elements d'una o altra cultura i treballar-hi des de la nostra. Es tracta d'una idea constructiva que, en una comunitat, és un element de civilització molt important.

En canvi, quan una comunitat rebutja el diàleg, no els importa la civilització. Tenim els casos de l'ISIS o de Trump. Mai parlen d'*humanitat*; per a ells no és important. No entenen la seva pròpia història, ni tot allò que els pot aportar la transculturalització. De fet, Jahanbegloo explicava que, en els llocs del món que més èxit i prosperitat han aconseguit, sempre hi trobem elements de transculturalització: s'obren al diàleg, prenen elements d'altres cultures, hi treballen i creen espais de diàleg. I, per aquest motiu, segons ell, és en aquests espais de transculturalització on es troba l'equilibri entre les ciutats i els drets.

5 La darrera pregunta té a veure amb els reptes. Tenint en compte l'auge de l'extrema dreta a escala local i global, quins són els reptes principals de la interculturalitat?

Patricia Caro. Caro va esmentar com a repte principal redefinir què és la identitat. Segons ella, Barcelona és un bon exemple de com s'estan reconeixent les identitats, encara que sigui només un reconeixement simbòlic, com és el cas del reconeixement de les festivitats diferents, perquè ajuda a reparar danys previs antisemites, antigitanos, etcètera.

Per aturar el neofeixisme, va defensar la necessitat de reconèixer les identitats diferents i reconceptualitzar-les perquè siguin dinàmiques, contínues. De fet, no han de ser monolítiques i iguals a com eren fa cinquanta anys. També cal resignificar els drets humans mirant-los des d'una perspectiva dialògica i interrelacionada.

Segons Caro, és necessari preguntar-se si volem societats neofeixistes o societats del canvi i de l'avenç democràtic. En la seva opinió, nosaltres decidim si volem anar endavant o endarrere.

Ramin Jahanbegloo. El filòsof, en canvi, va preferir reflexionar sobre l'origen del feixisme. Per a ell, l'origen es troba en les tres ces: conformisme, complaença i conservadorisme. Un dels grans problemes del segle XXI és que ens hem tornat conformistes (preferim veure sèries sobre política a pensar en la política). També ens hem fet més conservadors amb els nostres valors. Ens hem quedat adormits.

Però, en la seva opinió, la democràcia només es pot salvar quan hi ha desobediència. Cal que desobeïm quan el Govern i les institucions esdevenen injustes, perquè, si no desobeïm a temps, els governs esdevenen dictatorials. Això no té res a veure amb

fomentar l'anarquia sinó amb atacar els guetos mentals, que són molt pitjors que els físics, ja que no ens permeten veure més enllà dels nostres valors i, finalment, ens porten a un procés descivilitzador en què oblidem allò intercultural i transcultural. Pensem que vivim en un món globalitzat, però és mentida. És només una forma falsa d'universalisme. Finalment, Jahanbegloo va defensar que cal tenir més empatia: no només estimar l'altre sinó també comprendre'l. En cas contrari, tindrem una visió molt utilitària de l'altre i és aquí on sorgeix la manipulació. Creurem en els estereotips i que la culpa sempre és de l'altre, i la manipulació serà molt fàcil.

Per acabar la sessió, la moderadora va convidar les persones assistents a fer les seves preguntes. Entre els temes que van sorgir podem destacar la necessitat d'aprendre a conviure amb uns valors comuns o la importància de saber donar la volta a estratègies de dominació com, per exemple, el capitalisme i així, en lloc d'enfortir l'*statu quo*, utilitzar-les en contra de la seva finalitat primigènia.

De totes maneres, es va recordar que el capitalisme, el racisme o el patriarcat no són sistemes de dominació independents i que, si entenem que s'interrelacionen i són comuns, potser aprendrem a crear estratègies més efectives que vagin a la seva arrel.

Més endavant, es va acabar debatent sobre la rellevància d'una discriminació positiva en les polítiques d'integració i interculturalitat que permeti que les persones migrades i refugiades puguin accedir al mercat laboral. Les Nacions Unides ho recomanen i els tres ponents van estar-hi d'acord. Es va concloure que el més important, però, és educar les noves generacions en la interculturalitat com a única medicina per trencar amb els estereotips i també per frenar l'avenç dels discursos d'odi.

SESSIÓ 4

ART I DRETS HUMANS

MODERADORA

Tania Adams

PONENTS

Dan Perjovschi, Daniel García Andújar, Banu Cennetoğlu, Estefanía Peñafiel, Eloisa Vega, Rogelio López Cuenca, Teresa Margolles i Ramón Esono.

Tania Adams, comissària de l'exposició "Umbral", va moderar aquesta conversa amb els artistes que participaven en l'exposició; un projecte que, des de la intervenció artística, reflexiona sobre el fenomen de la migració. L'exposició presenta tretze intervencions a l'espai públic, concretament a les estacions de metro.

Adams va explicar que, amb el nom del projecte, van voler evocar un espai de frontera, on també s'ha d'aprendre a saber estar, però que finalment serà creuat per arribar a un espai comú. Es tracta de pensar en la ciutat de Barcelona com en un espai d'acollida des d'on es projecta la necessitat de continuar lluitant en la defensa dels drets de les persones.

Una manera de fer-ho és donar veu als artistes. En aquest sentit, Adams va recordar que la tria dels artistes per al projecte no havia estat arbitrària, perquè tots es mouen entre l'acció artística i l'activisme.

Després, Adams va convidar els artistes a explicar els seus projectes, però va plantejar dues preguntes perquè es creuessin durant el diàleg. D'una banda, quina és la importància de l'acció artística com a vehicle per a la denúncia i per oferir un marc comú de reflexió? Però, sobretot, quina és la diferència quan sortim a l'espai públic, quan trenquem els murs i l'art està obert a dialogar amb tothom que passi?

Estefanía Peñafiel va explicar que per a ella havia estat un repte pensar com podia interpel·lar la mirada de l'espectador, tenint en compte que el metro és un lloc de pas, però no només en termes de disseny, sinó també com a acció política. És per aquest motiu que va optar per resoldre-ho jugant amb les paradoxes.

Amb la seva obra anomenada *s. n.*, abreviatura de *sense nom* però també de *número de sèrie*, Peñafiel va voler donar visibilitat i individualitat a les persones anònimes migrants que surten als mitjans i que acaben desapareixent en la generalitat sense que ningú les vegi. L'artista recupera aquestes persones i intervé plàsticament en les imatges per

esborrar-les; paradoxalment, d'aquesta manera les fa més visibles. Per a ella, cal que ens preguntem si en realitat veiem aquestes persones, si podem o volem veure-les. Amb *s. n.*, Peñafiel vol mostrar les fronteres que no ens deixen veure aquesta realitat.

Daniel García Andújar va defensar que, davant la visió que podem tenir de l'artista treballant en el seu estudi, aïllat del món, tant ell com la resta dels artistes que formen part del projecte són persones acostumades a treballar permanentment fora de l'estudi, sovint a un costat i l'altre de la frontera.

És per això que s'explica que puguin tenir una visió privilegiada i tinguin un paper no només com a espectadors sinó també com a mediadors. Al mateix temps, aquest fet també els obliga a complir una de les funcions que, segons va afirmar, és una

de les més importants en la pràctica artística: la de generar un espai de resistència en un món cada cop més estereotipat, estandarditzat i normalitzat. Per a ell és un privilegi que, pel fet de treballar en l'espai públic, tantes persones puguin accedir a l'obra i veure's interpel·lades amb les mateixes preguntes que ell es fa. En aquesta obra en concret, va preguntar-se si aquest món és la nostra pàtria, fent ús de les llengües que normalment utilitza la gent que visita la nostra ciutat: l'urdú, l'italià, l'àrab, el francès, etcètera.

Banu Cennetoğlu, a diferència dels altres artistes del projecte, va explicar que la seva contribució no havia estat la de mostrar art en l'espai públic sinó que la seva proposta havia estat la d'exposar un document, una llista, la que recopila i actualitza anualment United for Intercultural Action, de

persones refugiades i migrades que han perdut la vida dins i fora de les fronteres europees, en un espai públic. En aquest sentit, va aclarir que l'exposició de *La llista oblidada* no té un desig de lectura concret sinó una voluntat de crear, amb els seus recursos artístics, un espai polític en el qual estigués present la negociació i, alhora, pogués permetre una trobada sense decisió prèvia.

Durant els darrers deu anys, aquest document ja ha estat divulgat a diverses ciutats, en diaris o, fins i tot, cartells, utilitzat com a element de publicitat. De fet, Cennetoğlu considerava que ja hi havia una espècie de familiaritat per part del públic. Per aquest motiu, el que es preguntava com a artista és fins a quin punt podem aconseguir captar l'atenció d'aquestes persones, ni que sigui un instant, i desencadenar alguna reacció sense expectatives o negociació prèvia.

Eloisa Vega va explicar que, tenint en compte l'excés de missatges publicitaris que hi ha al metro, des d'un inici van plantejar (amb Rogelio López Cuenca) la seva intervenció amb l'objectiu d'aconseguir alentir la lectura de les persones. De fet, l'obra *Golden Visa* també utilitza el llenguatge publicitari, però, gràcies a la combinació que en fa, modifica el missatge original.

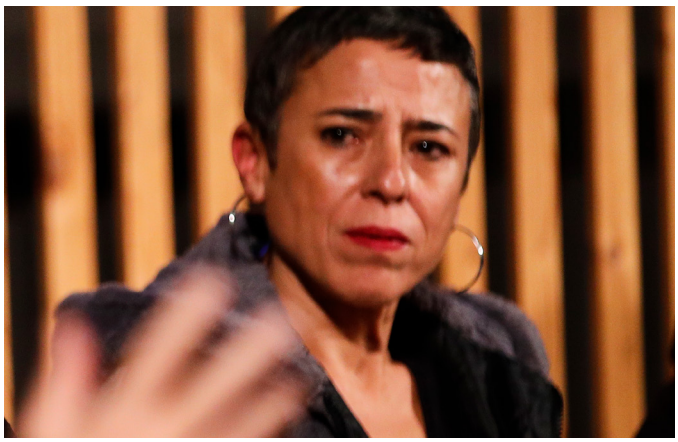

L'obra té diversos nivells de lectura. Així, tot i que en un primer moment l'espectador pot pensar que es tracta d'una publicitat més, si s'atura pot començar a veure'n les contradiccions.

Ramón Esono va descriure la seva intervenció com una manera de poder expressar tots els dubtes que li generava la situació mundial actual. Qui

és el culpable de tanta pobresa? Per què Europa té tendència a autoaniquilar-se? Per què ningú parla de Madagascar? Segons Esono, en la seva intervenció no podrem trobar respostes. No hi ha solucions. Però sí que aconsegueix traslladar-nos a nosaltres, com a espectadors, els seus dubtes i neguits.

Dan Perjovschi va valorar positivament l'oportunitat de poder participar en un projecte com l'exposició "Umbral" i va animar institucions i empreses a seguir-ne l'exemple i ocupar l'espai públic amb idees i no amb anuncis.

Tot seguit, l'artista i periodista romanès va voler reflexionar sobre el context actual del seu país i va explicar que, tot i que com a artista sempre ha volgut treballar en l'espai públic, cada dia es fa més difícil i perillós romandre en aquest espai amb un pensament independent, en especial quan vius en un lloc on la independència és un problema.

Teresa Margolles va descriure la seva obra *L'entrega* com una sèrie de retrats d'homes refugiats veneçolans que són fotografiats mentre entreguen la seva samarreta a canvi de menjar. Margolles explicava que, amb aquesta acció, les persones no només es despullen de forma física sinó que també ho fan de forma emocional.

Les imatges han estat exposades al metro de Barcelona en mida real perquè, segons l'artista, volia que refugiats i espectadors poguessin dialogar. En poc temps, però, han estat objecte d'intervencions i d'actes vandàlics. Què cal fer, doncs, amb aquestes obres? Es conserven amb aquestes intervencions? Per a Margolles, un cop presentada l'obra, si pateix un acte vandàlic, l'artista en perd l'autoria. El vàndal passa a ser-ne també autor i transforma el missatge.

Durant la conversa, van sorgir altres temes en relació amb l'art i la migració o el refugi, com, per exemple, la proposta que va fer **Peñafiel** de crear un espai de projecció que permeti mostrar les imatges més properes a la realitat en lloc de les estereotipades.

D'altra banda, **López Cuenca** va voler destacar l'eficàcia i la pertinència de l'art, i la importància de no menysprear espais —o renunciar a aquests espais—, que *a priori* semblen més codificats, com ara els museus, davant del públic, i que sovint s'idealitzen. El carrer també és un espai codificat i ocupat, fonamentalment pel llenguatge publicitari. López Cuenca va explicar que, quan un artista treballa a l'exterior, el seu repte és competir amb la immediatesa i la rapidesa del llenguatge

publicitari, aconseguir alentir la velocitat amb la qual es consumeixen els estereotips, que ens allunyen de la nostra capacitat de pensar. Les imatges construeixen el món tal com el veurem; per aquest motiu, desafiar-les és un territori de lluita tan important com qualsevol altre.

Finalment, es va debatre si des del col·lectiu artístic es fa suficient per visibilitzar les dificultats de les persones migrades i refugiades. Respecte a aquest tema, Perjovschi explicava que, com a artista i després de 30 anys de professió, fa el que pot i com pot, tot i que sovint està ple de dubtes. Però, precisament per això, considera que és tan important la visibilitat que ofereix un projecte com "Umbral".

SESSIÓ 5

QUINS REPTES AFRONTEN LES CIUTATS DE DRETS HUMANS 20 ANYS DESPRÉS?

MODERADOR

David Bondia, president de l'Institut de Drets Humans de Catalunya, Barcelona

PONENTS

Maria Eugenia Rodríguez Palop, professora de Filosofia del Dret, Filosofia Política i Drets Humans de la Universitat Carlos III; **Gyonggu Shin**, director executiu de l'Àrea Metropolitana de Gwangju; **Esteban Cuya**, Departament de Relacions Internacionals de la Municipalitat de Nuremberg; **Alba Martínez Vélez**, tinenta d'alcaldia d'Educació, Convivència i Solidaritat, Ajuntament de Sant Boi de Llobregat

David Bondia va donar el tret de sortida a la sessió recordant els èxits aconseguits amb la Conferència Europea de Ciutats pels Drets Humans, que es va celebrar a Barcelona el 1998 i que va cristal·litzar en l'adopció de la Carta europea de salvaguarda de drets humans a la ciutat, el compromís de les ciutats per liderar la defensa dels drets humans de proximitat. Es defensava que, més enllà d'una subsidiarietat executiva en la qual les ciutats executaven les mesures en matèria de defensa dels drets humans, calia fomentar una subsidiarietat garantista, és a dir, garantir el dret de les persones que les habiten encara que els estats no ho facin.

Avui veiem com moltes d'aquestes ciutats lideren compromisos transformadors en matèria de drets humans. Les ciutats assumeixen que no es pot cedir en matèria de drets humans i es proposen com a espais de resistència i reivindicació. Per aquest motiu, Bondia va defensar la importància de reflexionar i valorar els reptes als quals han de fer front les ciutats per mantenir el seu lideratge en drets humans. També és important conèixer exemples de bones pràctiques de ciutats defensores dels drets humans com ara Nuremberg, Gwangju o, en l'àmbit català, Sant Boi de Llobregat.

María Eugenia Rodríguez Palop, filòsofa política que va presentar-se també com a municipalista de vocació i de militància, va començar la seva intervenció explicant el seu desig de parlar sobre la ciutat com a bé comú o, més concretament, respecte als eixos sobre els quals ha de girar una idea de ciutat com a bé comú.

Rodríguez Palop va fer referència a Josep Pla a *Barcelona, una discussió entranyable*, en què es descrivia un carrer com una successió de cases unides pel vincle del veïnatge. Per a la filòsofa, la ciutat no és únicament una successió de cases sinó sobretot una xarxa de relacions, un conjunt de veïnatges, un espai social on vivim, però que també imaginem i projectem. Té a veure amb allò que som en comú, però sobretot amb allò que fem i volem fer en comú. Aquesta manera d'entendre la ciutat planteja que l'eix central no ha de ser tant la ciutadania com a estatus jurídic assolit sinó el veïnatge, que apel·la a l'arrelament, a un vincle, a un territori i a una activitat compartits.

Quan es parla de dret a les ciutats, normalment es fa referència a vetllar per les lluites dels veïns i veïnes, perquè no se'ls desposseeixi dels relats, de la memòria i dels vincles bons i que alliberen. Una ciutat com a bé comú apel·la a la memòria, als vincles i als relats que alliberen. I de l'èxit d'aquesta lluita depèn que una persona vulgui marxar de la ciutat o s'hi vulgui quedar.

Hi ha ciutats devastades per la corrupció i la bombolla immobiliària, que bunqueritza i destrossa els més vulnerables. En canvi, una bona ciutat o una ciutat com a bé comú és una ciutat més compacta i capil·laritzada, que prioritza la proximitat i l'accés als béns bàsics per al sosteniment de la vida.

Però, quins són els eixos de la política d'una ciutat com a bé comú? Rodríguez Palop va descriure diversos eixos.

En primer lloc, hi ha l'autogovern, que lluita perquè la ciutat no sigui desposseïda dels relats que l'alliberen i, com a conseqüència, lluita per evitar que s'acabi amb l'autonomia local. Però, com es pot guanyar sobirania? Com podem recuperar el control públic de béns bàsics? Un exemple serien els processos de remunicipalització que s'han estès arreu. L'aigua, l'energia o el sòl són béns públics que han estat expropiats gradualment. Per tant, guanyar sobirania és guanyar el control públic i, especialment, comú d'aquests béns.

Guanyar sobirania també és rebutjar un model turístic depredador i recuperar els espais de la ciutat

per a les persones que viuen a la ciutat. No es tracta d'alçar murs sinó de fer un model turístic compatible amb una vivència no degradada als barris.

Guanyar sobirania també és apostar per l'economia de proximitat i l'agroecologia, per integrar la perifèria i que deixi de ser vista com un desert de sòl permanentment urbanitzable o com una font inesgotable de recursos. Integrar la perifèria permet que una ciutat estigui cohesionada.

I guanyar sobirania també és recuperar la memòria de la ciutat, dels seus espais emblemàtics i simbòlics, per permetre que els relats s'expliquin des de les vivències de les majories socials.

Un altre eix per parlar de la ciutat com a bé comú és una ciutat del bon govern, una ciutat amb participació ciutadana, amb una base democràtica i amb subjectes participatius. Rodríguez Palop va posar l'èmfasi en el fet que el bon govern no inclou només drets socials sinó també polítics. No hi ha drets socials sense una base democràtica i comunitària. Si només es donen drets socials, seran drets clientelars i acabaran desapoderant-nos. Tampoc poden ser només drets polítics, perquè seran elitistes.

La ciutat com a ciutat refugi és un altre d'aquests eixos. Actualment predomina la criminalització de les persones refugiades i aquesta criminalització es fa des dels estats mateixos, que articulen solidaritats excloents amb l'argument de "nosaltres primer". En aquest punt, Rodríguez Palop demanava desconfiar d'aquesta sociopatia política, perquè en realitat es tracta d'un "ni ells, ni nosaltres". Com a exemple, va citar l'Administració Bush i la gestió de la catàstrofe del Katrina, mentre els recursos se centraven a construir murs per a la frontera amb Mèxic.

A Europa, tot i que el grup de persones refugiades és minoritari (entre el 0,3% i el 0,5%) i estable (de fet, la majoria de persones refugiades es troba en països del tercer món) predominen els discursos hiperventilats que fomenten les polítiques d'impermeabilització de les fronteres, amb la construcció de murs físics, marítims, virtuals i, sobretot, físics.

L'any 1951, Hannah Arendt a *Els orígens del totalitarisme* defensava que la incapacitat dels països per garantir els drets de les persones desplaçades a Europa (parlava de l'Europa d'entreguerres) havia contribuït a crear les condicions per a les dictadures. Avui aquesta xenofòbia primitiva, aquest racisme cultural i del benestar, continua posant de manifest que Arendt tenia raó.

Finalment, Rodríguez Palop va citar un darrer eix: les ciutats com a bé comú han de ser feminitzades i feministes i han de girar al voltant de la interdependència, l'ecodependència i les cures. Cap de nosaltres som éssers acabats i independents i, per tant, hem de posar la vida i el cos en el centre.

En relació amb aquest eix, va destacar com una de les fites dels darrers anys la mobilització feminista massiva que hi ha hagut a moltes ciutats i que ha posat en el centre la importància dels vincles, de les relacions, de la vulnerabilitat i del cos. És a dir, s'han reivindicat els drets sexuals i reproductius, el cos com a última barrera per construir o desconstruir les identitats pròpies, el dret i el deure de curar i, finalment, la defensa dels béns comuns.

Rodríguez Palop va concloure que les ciutats com a béns comuns haurien de girar al voltant d'aquests eixos i fer-ho en xarxa. I va insistir que a les ciutats no hi ha ciutadans i ciutadanes sinó veïns i veïnes, perquè no és tan important on és el cos sinó allò que fa i que vol fer.

Gyonggu Shin va compartir la visió dels drets humans d'una ciutat no europea, en aquest cas, la de Gwangju. Abans, però, va oferir als assistents una panoràmica general de la seva ciutat i se serví de tres

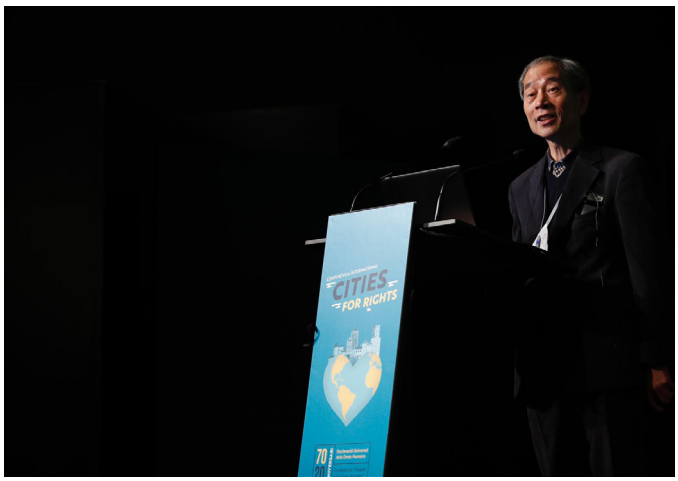

imatges: en primer lloc, una imatge del cementiri amb les víctimes de l'alçament del 1980; una segona imatge d'una manifestació prèvia a l'alçament, i, finalment, una tercera que corresponia al fotograma de la pel·lícula *Taxi Driver*, que explica el paper clau d'un periodista alemany en la denúncia de la repressió que es va dur a terme contra l'alçament.

Molt breument, el doctor Shin va donar algunes pinzellades de la història més recent del seu país i posteriorment va exposar com és ara el país en termes de llibertat de premsa, democràcia i altres índexs. En el cas de la llibertat de premsa, segons l'organització Reporters Sense Fronteres, Corea es troba en la posició 43 del rànquing de països amb més llibertat de premsa. En termes de democràcia, segons l'índex de *The Economist*, es troba en la posició número 20, per sobre de països com els Estats Units o França. Per a ell, aquesta bona dada té a veure amb una gran manifestació que es va fer fa dos anys i en la qual més de dos milions de persones van prendre el carrer. Va ser un dissabte i, després de la manifestació, els organitzadors van netejar la ciutat en lloc de deixar-ho en mans del govern municipal. La premsa internacional se'n va fer ressò i en va parlar com a exemple de democràcia. També creu que aquesta visió tan positiva de la democràcia a Corea del Sud té a veure, en part, per les imatges que s'han difós de soldats sud-coreans donant la mà a soldats nord-coreans.

Pel que fa a la ciutat de Gwangju, va presentar-la com una ciutat d'1,5 milions d'habitants que és un dels principals productors d'electrodomèstics del país i segurament del món. Però, sobretot, va destacar que al llarg de la seva història s'ha caracteritzat per encapçalar grans alçaments contra diversos règims autoritaris. De fet, el moviment de resistència civil del 1980 va iniciar la democratització del país. També va posar l'èmfasi en el fet que, a diferència d'altres ciutats, hi ha una majoria de la població favorable a acollir persones refugiades del nord.

L'any 2007, la ciutat va impulsar una ordenança municipal dels drets humans i des d'aleshores altres ciutats del país n'han seguit l'exemple, tot i que sense gaire suport.

Per oferir una panoràmica general de la implementació dels drets humans a la ciutat, va exposar diversos exemples de polítiques municipals que s'hi han dut a terme. Així, per exemple, s'han fomentat els espais públics compartits, amb la construcció de diversos banys públics, o l'ús de recursos compartits com en el cas de les bicicletes municipals. També han fomentat la democràcia participativa, entre d'altres, amb pressupostos participatius, i treballen en un índex dels drets humans.

Pel que fa a l'àmbit educatiu, tenen diversos instruments per a la ciutadania. També ofereixen formació contínua en drets humans a funcionaris municipals, a treballadors dels serveis socials, etcètera.

Per acabar, va presentar el Centre Internacional de Migrants, del qual va destacar, com a característica diferencial, l'estreta col·laboració que hi ha amb els residents internacionals, ja que no se'ls segrega, com en altres institucions, sinó que s'hi treballa conjuntament. Finalment, també va parlar del Fòrum Mundial de Ciutats pels Drets Humans que organitzen des del 2011 i que ha estat clau a l'hora de promoure un alt nivell de conscienciació en matèria de drets humans entre la ciutadania. D'altra banda, la trobada, que s'ha consolidat amb els anys, els ha permès establir una xarxa important de col·laboradors.

A continuació, el doctor Shin va enumerar els reptes als quals la ciutat haurà de fer front en el seu lideratge dels drets humans: el monopoli per part de les grans organitzacions sobre temes que afecten els drets humans, i la dificultat de posar en pràctica polítiques municipals que millorin la qualitat de vida de les persones i que, sovint, són transversals però no tots els departaments hi tenen el mateix interès, a banda que són cares. També han de fer front a l'oposició de grups religiosos, com per exemple quan van intentar revisar la normativa municipal de drets humans per oferir cobertura al grup LGTBI, o a la barrera idiomàtica que pateixen a causa de la internacionalització del tema dels drets humans, i, sobretot, la dificultat de despertar l'interès pels drets humans en les generacions més joves.

Al final de la seva intervenció, el doctor Shin va aprofitar per mostrar als assistents, com a exemple d'eina d'integració, uns exemplars de la revista que publiquen, des del Centre Internacional de Migrants, els mateixos residents internacionals.

Esteban Cuya va enumerar algunes de les polítiques municipals que s'han dut a terme a Nuremberg, per explicar com la ciutat, devastada a la fi de la Segona Guerra Mundial, ha passat a ser una ciutat capdavantera en matèria de drets humans.

En primer lloc, Cuya va explicar que, des del 1945, la ciutat té un departament dels drets humans que va néixer de la convicció del Govern municipal, que, excepte durant una breu interrupció de quatre anys, sempre ha estat socialdemòcrata. De fet, segons ell, aquest esperit socialdemòcrata és el que ha marcat la política social i econòmica de la ciutat durant aquests anys.

Aquest esperit s'observa en la seva experiència com a ciutat d'acollida per a persones refugiades i desplaçades. Va posar-ne dos exemples: a la fi de la Segona Guerra Mundial, quan molts alemanys de l'Est van ser expulsats com a venjança pels danys que havia causat el règim nazi, i quan es va enderrocar el mur de Berlín i van arribar milers de persones de l'Alemanya Oriental. En ambdós moments de la història, Nuremberg va acollir-ne una bona part.

Entre les iniciatives municipals en matèria de drets humans, Cuya va destacar la inauguració, l'any 1993, del carrer dels Drets Humans, obra de l'artista jueu Dani Karavan, i dos anys més tard, el 1995, la creació del Premi Internacional de Drets Humans com a reconeixement a les persones del món que arrisquen la vida per defensar-los.

Al carrer dels Drets Humans, que Cuya descriu com un espai obert i públic, es presenten els 30 articles de la Declaració Universal dels Drets Humans en 30 idiomes diferents per representar que els drets humans són valors universals i indivisibles. El carrer, però, no té només una dimensió artística: també és un instrument educatiu en matèria de drets humans per a infants i joves i, alhora, un espai de protesta i denúncia per a la societat civil quan hi ha una violació d'algun d'aquests drets.

Lamentablement, en els darrers anys, la ciutat també ha patit diverses manifestacions de l'extrema dreta alemanya. Com a ciutat amb un clar perfil socialdemòcrata i multicultural, constitueix un blanc per a aquests grups.

Com a resposta, les organitzacions cíviques van crear una xarxa metropolitana contra l'extrema dreta en la qual hi ha representades moltes ciutats de la regió, així com representants de l'Església, sindicats i grups polítics. La xarxa publica molts materials per evitar la radicalització. Cal tenir en compte, també, que a la ciutat hi ha molts joves musulmans i, amb aquestes eines, se'n vol evitar també la radicalització i l'ús de la violència.

Tot aquest treball intens d'educació en drets humans ha fet que la ciutat hagi estat premiada per l'UNESCO i altres organismes i entitats internacionals.

D'altra banda, Cuya també va destacar la tasca que es fa a la ciutat per mantenir viu el passat i evitar que es repeteixin barbàries com les del règim nazi. Amb aquest objectiu es va crear el Doku-Zentrum, un museu sobre la història del genocidi i del partit nazi. També va explicar la decisió d'invertir 70 milions d'euros per conservar la tribuna on Hitler feia els seus discursos. Tot i que va haver-hi opinions oposades, finalment es va decidir conservar-lo i mantenir la història, perquè serveixi d'advertiment a les generacions futures.

Tot seguit, també va voler destacar el fet que hi ha una participació política molt activa a Nuremberg. Des del 1973 existeix el Consell dels Estrangers, ara el Consell d'Integració i Immigrants, que va néixer fruit de l'arribada massiva de treballadors d'altres països durant els anys seixanta, molts dels quals finalment es van quedar a viure a la ciutat. Davant aquesta situació, el parlament municipal va determinar que els estrangers també tenien dret a la participació política i com a solució van crear aquest consell, que no només assessora en temes de migració, sinó que també proposa noves mesures. Des d'aleshores, s'han creat altres consells, com el de la tercera edat, el de la infància, etcètera.

Per acabar la seva intervenció, Cuya va concloure que, en la ciutat ideal, una tercera part és per viure; una tercera part, per treballar, i una tercera part per a l'oci.

Alba Martínez va presentar Sant Boi de Llobregat com un municipi amb una llarga tradició en la lluita per la solidaritat i els drets humans i va explicar que al llarg dels anys aquesta tasca s'ha traduït en espais, programes i iniciatives diversos, tant interns com externs.

Per descriure la tasca que s'ha dut a terme dins el Govern municipal, Martínez va exposar que, arran de la signatura per part del municipi de la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a les ciutats l'any 2001, tres anys més tard, el 2004, l'Ajuntament va començar un procés d'auditoria de drets humans. Aquest procés, que va rebre el suport de la Diputació de Barcelona i del qual es va encarregar l'Institut de Drets Humans de Catalunya, va concloure amb setze recomanacions. Entre d'altres, es recomanava reforçar els programes de migració, garantir el dret a la llibertat de la cultura religiosa i lingüística, dotar de més recursos els grups més desafavorits, sobretot en temes d'habitatge i fer que la normativa municipal mencionés explícitament la Carta, i, en l'àmbit de l'educació, es recomanava cobrir la franja edat de 0 a 3 anys. També es volien impulsar amb força mecanismes de resolució no-violenta dels conflictes amb les figures dels mediadors comunitaris.

L'any 2009, algunes d'aquestes qüestions es van tornar a posar sobre la taula quan la Diputació de Barcelona va proposar una prova pilot per elaborar agendes locals dels drets humans a tres municipis de la província, entre els quals hi havia Sant Boi. Es va iniciar aleshores un procés que tornava a ser d'avaluació i també de planificació estratègica participada.

En el cas de Sant Boi, el procés va concloure el gener del 2011 amb la Declaració institucional per l'agenda local dels drets humans, on es manifestava el compromís a tenir en compte, en els propers plans d'actuacions de cada àmbit municipal, les propostes que s'hi prioritzaven. De fet, fruit del treball que s'ha fet aquests anys, Sant Boi és referent en alguns dels punts de l'agenda, com per exemple en el dret al bon govern de la ciutat, amb un model de participació ciutadana que es vol fer encara més flexible i obert, o en el dret a un entorn sostenible i saludable. Sant Boi és l'única ciutat que ha guanyat un premi del Ministeri de Medi Ambient com a ciutat més sostenible de l'Estat.

Per parlar de com s'ha tractat la qüestió dels drets humans entre els veïns i les veïnes de la ciutat, Martínez presenta Barrejant, la trobada de la solidaritat de Sant Boi que inclou tota una sèrie d'activitats lúdiques, familiars i culturals.

Segons Martínez, Barrejant té tres característiques principals: la participació ciutadana, la implicació d'entitats de cooperació i solidaritat de la ciutat, i el compromís solidari.

L'any 2013 van iniciar un procés de reflexió al voltant de la trobada per veure com es podia

ampliar l'impacte de les accions. El resultat va ser un projecte que volia donar a conèixer a la ciutadania la feina de les persones defensores dels drets humans a través dels seus propis testimonis, per ajudar els veïns i les veïnes a integrar la defensa dels drets humans en el seu dia a dia. Finalment, aquell mateix any es va posar en marxa aquest projecte d'activitats de sensibilització i incidència política amb la col·laboració de nou municipis més i amb el suport de la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat. Enguany hi participen quinze municipis i moltes més entitats i institucions hi donen suport.

Per a Martínez, s'ha convertit en un projecte referent no només pel seu objectiu de defensar a qui defensa, sinó també pel seu abast i pel que representa: totes aquestes institucions, municipis i entitats superen diferències i treballen plegats per aconseguir objectius comuns.

Per acabar, Martínez va recordar que, a Sant Boi, continuen estant compromesos amb els drets humans locals. Per aquest motiu, duen a terme una intensa tasca de formació sobre la solidaritat i de divulgació entre el món escolar i la ciutadania en general. I també va destacar la darrera acció municipal, que ha estat la d'introduir un nou element de valoració de projectes de les entitats que es presenten a la convocatòria anual de subvencions en el camp de la cooperació: l'enfocament en els drets humans.

La sessió va concloure amb un torn de preguntes. A la pregunta de com aconseguir que els drets humans impregnin totes les polítiques públiques dels municipis i que no sigui el treball d'una única àrea, **Jiménez** va explicar que, efectivament, en l'actualitat aquest és un dels grans reptes als quals han de fer front. Precisament en el cas de Sant Boi, les auditories fetes van voler implicar totes les àrees. De tota manera, malgrat que exemples com aquest poden servir de palanca, és imprescindible una transversalitat i, sobretot, una aposta política de màxim nivell, que comenci per l'alcaldia.

A la pregunta de com es pot garantir que la veu de les persones que han patit la vulneració dels seus drets sigui escoltada i es tingui en compte a l'hora de fer polítiques locals, **Cuya** va recordar que, en el cas de Nuremberg, s'han creat consells i també se celebren assemblees comunals o consultes ciutadanes, com a exemple de participació activa de les persones. Va reconèixer, però, que sovint les normes nacionals i regionals poden entrar en conflicte amb els decrets locals, en especial en temes de refugi. En aquests casos, és clau aconseguir tenir una societat civil informada i sensibilitzada que doni suport als drets humans.

Finalment, es va demanar què s'ha de fer quan les ciutats de drets humans també generen una contranarrativa de les posicions d'extrema dreta. Per a **Cuya,** el més important és que la ciutat tingui eines per identificar ràpidament aquests elements i dur a terme una tasca informativa i educativa intensa que els contraresti. En canvi, **Rodríguez Palop** va posar l'èmfasi en el feminisme com a resposta. Per a ella, molts d'aquests fenòmens d'extrema dreta representen un vot de protesta, però també són símptoma d'inseguretat i desarrelament. El feminisme, en canvi, entès com a palanca de transformació social i política, canalitza aquests sentiments en una altra direcció. Per aquest motiu, segons ella, és tan important parlar de ciutats feministes i cohesionades, així com de polítiques del comú, que són sensibles a les barreres a les quals han de fer front les persones vulnerables. Segons Rodríguez Palop, les ciutats del bé comú són un bon mur de contenció.

La sessió va concloure amb la presentació de la nova plataforma Human Rights Cities Network. Frédérique Hanotier, directora i fundadora de la

plataforma, va explicar que amb la xarxa volen promoure l'expansió de ciutats que protegeixen, promouen i compleixen els drets humans.

Aquesta plataforma és un centre d'informació on es pot consultar com és una ciutat de drets humans i com es poden desenvolupar les ciutats en aquest sentit, però també és una xarxa de persones amb idees afins que poden ampliar els seus coneixements i compartir les seves experiències per augmentar significativament el nombre de ciutats de drets humans d'Europa.

La xarxa ajuda a implementar tot l'espectre de drets humans per a les persones que viuen en entorns urbans, mitjançant el suport a les ciutats i a qui n'és responsable polític. També les connecta amb el col·lectiu de professionals de les ciutats de drets humans, que poden contribuir al desenvolupament de conceptes, pràctiques orientadores i estratègies operatives per millorar els drets humans.

SESSIÓ 6

ELS MOVIMENTS INTOLERANTS I L'EXTREMA DRETA. REPTES GLOBALS, RESPOSTES LOCALS

MODERADORA

Brigitte Vasallo, escriptora, Barcelona

PONENTS

Santiago Alba Rico, filòsof i escriptor, Tunísia; **Djamila Ribeiro**, escriptora i filòsofa, São Paulo; **Wes Bellamy**, regidor de Charlottesville, i **Laura Pérez Castaño**, regidora de Feminismes i LGTBI, Ajuntament de Barcelona

Brigitte Vasallo va presentar les quatre persones que intervenien en la conferència. Va plantejar un parell de preguntes que s'havien de respondre en la primera ronda d'intervencions, com ara definir què és l'extrema dreta o aprofundir en estratègies municipals dels nivells socials per combatre els missatges d'odi contra grups minoritzats. Més endavant, el debat va posar sobre la taula temes com ara la policia, la democràcia i la llibertat d'expressió.

Laura Pérez va començar la seva intervenció fent una menció al llibre de Fàtima Mernissi *Un libro para la paz*, que explora els valors de l'intercanvi cultural en el marc de la globalització actual i discerneix entre dos tipus de forasters: el *cowboy* (colonialista) i el Simbad (comerciant). Pérez va comparar l'analogia emprada per Mernissi amb com afronta la societat d'avui en dia allò desconegut, per plantejar quin tipus de societat volem. Va apuntar que els moviments d'ultradreta són una profecia complerta. Va assenyalar que alguns dels mecanismes que l'extrema dreta utilitza per arribar a la societat són propostes polítiques que exploten la desigualtat, que manipulen la informació i que promouen l'odi a través de les mentides. Va aprofundir en la tècnica de construir una identitat pròpia, un nosaltres, i alimentar la desconfiança envers la figura oposada, és a dir, els altres.

També va explicar que, des de les ciutats, com a espai privilegiat, podem debatre maneres de fer front als moviments d'extrema dreta. Va fer èmfasi en la diversitat i la riquesa de Barcelona com a ciutat multicultural que treballa per construir identitats ciutadanes i de justícia.

Pérez va fer un breu apunt sobre com l'extrema dreta utilitza la contracultura digital per arribar a les masses i va citar com a exemples Jordan B. Peterson al Canadà i Donald Trump als Estats Units.

Com a regidora de Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona, Pérez va dedicar part de la seva intervenció a parlar sobre el feminisme i com l'extrema dreta es declara obertament antifeminista. Els moviments de la ultradreta veuen com els homes perden la seva posició tradicional de privilegi amb l'auge del feminisme i busquen recuperar la posició central al tauler. S'utilitzen arguments de diferències biològiques i es reivindica la masculinitat. Que aquests arguments guanyin terreny pot comportar que es retrocedeixi en la lluita contra la violència masclista o en el poder de decisió de les dones sobre el seu cos. El 8 de març va ser un punt i a part i hi ha por al canvi real, a la incidència del feminisme de manera transversal: en la política, el poder, la decisió, l'economia i el reconeixement propi. Els moviments d'extrema dreta posen el feminisme en la caixa d'identitat, sense reconèixer la violència estructural existent i menyspreant-ne la transversalitat. Per acabar, Pérez va fer la reflexió que en polítiques de feminisme cal plantejar-se com es pot interpel·lar els homes, preguntar-los i fer-los-en plenament partícips.

Sobre la pregunta de la llibertat d'expressió, Pérez va reflexionar sobre on és la llibertat d'expressió, ja que, si ens movem en el marc de la legalitat, tot és una prohibició sistemàtica. És això el que interessa?

El doctor **Wes Bellamy** va voler comentar, en primer lloc, la reflexió de Pérez sobre interpel·lar els homes en el feminisme. Li va agrair que el desafiés a pensar i va apuntar que els homes haurien de desafiar altres homes a pensar sobre feminisme. Respecte al tema que ocupava la conferència, els discursos de l'odi o la supremacia blanca als Estats Units, va dir que té a veure amb un canvi de cultura i que hi ha molta gent que se sent amenaçada perquè l'hegemonia s'està acabant. Bellamy va explicar amb detall quatre punts que s'estan duent a terme des de la seva Administració per aconseguir que arribi el canvi.

En el primer, és important entendre que estem en una cursa de llarga distància i que cal continuar lluitant i no rendir-se, perquè s'acabarà guanyant. Tot i que hi hagi amenaces o assetjament en línia, cal continuar endavant. S'ha de tenir present que es lluita contra problemes generacionals que no es canvien d'avui per demà.

El segon punt que va assenyalar com a factor propiciador de canvi són els recursos i la política. Va explicar, com a exemple, els 4,5 milions de dòlars que des de polítiques públiques es destinen a Charlottesville, poble del qual és regidor, per a habitatge públic, escolarització, programes d'inserció laboral, beques, polítiques d'inclusió i d'LGTBI. És important disposar de diners per aplicar polítiques d'igualtat i no-discriminació.

El tercer punt que va recalcar va ser que cal encoratjar la gent a desafiar el supremacisme diàriament, és a dir, a no normalitzar-ne el missatge ni passar-lo per alt o donar-lo com a vàlid, sinó discutir amb qui calgui i allà on calgui contra qualsevol tipus de discriminació.

I com a darrer i quart punt va assenyalar que també cal fer autoanàlisi i desafiar-se un mateix o mateixa per ser millor, especialment els homes.

Sobre la policia, Bellamy va fer una comparativa entre el Ku Klux Klan, que va sorgir per vigilar els negres i protegir els blancs, i el cos policial. Va explicar que un 80% dels policies de l'estat de Virgínia als Estats Units són blancs i molts no viuen a la comunitat on treballen. Per tant, no hi tenen vincles ni en coneixen la gent, es creuen que són l'autoritat i que estan per sobre de la gent. És a través de la política que això podrà canviar i és necessari que la gent de fora pressioni la gent de dins dels estaments públics perquè el canvi es produeixi.

Santiago Alba Rico va estrenar-se en la conferència preguntant-se què ha canviat en els darrers anys a Europa per tenir un continent tan radicalitzat com està actualment. Va aportar la dada que, segons les enquestes, als països islàmics només un 2% de la població donaria suport a Estat Islàmic. Si es comparen aquestes xifres amb les dels resultats de partits d'extrema dreta en les eleccions, es veu que Europa s'està radicalitzant molt més. Segons la definició d'Alba Rico, la història és la distància entre el lloc on es viu i el lloc on es decideix com vivim. I aquesta distància no para d'augmentar. La darrera sacsejada que va fer augmentar la distància s'anomena *globalització neoliberal o capitalista*. Això d'alguna manera ha comportat tornar al segle XX, ja que, d'una banda, es va desmantellar el fràgil entramat juridicoestratègic posterior a la Segona Guerra Mundial, que va acabar en les utopies del 2011, amb la Primavera Àrab, Occupy Wall Street o el 15-M. Aquestes revolucions democràtiques es van revertir molt ràpid per convertir allò familiar en estrany. En termes geoestratègics, aquest malson acaba quan es reprodueixen les guerres interimperialistes i ideològiques del principi del segle XX. De la mateixa

manera, tant la financialització de l'economia com la desdemocratització accelerada són factors que, juntament amb els esmentats anteriorment, conviden a l'auge del suport a l'extrema dreta. D'altra banda, l'altra globalització de la Segona Guerra Mundial, que va ser el llançament de les bombes atòmiques, es pot vincular al menyspreu actual de les polítiques d'extrema dreta (com ara les de Bolsonaro o Trump) vers el canvi climàtic i el deteriorament del medi ambient. Alba Rico assenyala que això és preocupant, ja que per primera vegada ens trobem davant la pregunta política "Quant temps ens queda?". Ens trobem en una marató.

Alba Rico també va esmentar l'ús de les xarxes socials i les noves tecnologies com a mètode de captació de votants per part dels polítics d'extrema dreta. Segons ell, això també és un retorn al passat, ben bé al segle II o al segle V aC, ja que, segons va afirmar, s'escriu sense lòbul frontal. El que es diu a les xarxes socials vola: ens trobem en l'univers d'allò oral, com fa segles. El que compta no és el que es diu, sinó qui ho diu.

A més, Alba Rico va destacar que el terrorisme s'ha instal·lat com a funció de la governança i que s'incorpora als discursos polítics. Es construeix un enemic intern: fa alguns anys van ser els jueus, ara són els musulmans. S'empra la immigració com a amenaça, a vegades terrorista, a vegades d'invasió, a vegades de substitució. Aquesta crisi múltiple condueix a una inseguretat molt gran, ja que es ven que, dels desconeguts, se n'espera el pitjor.

També va fer un apunt sobre la inseguretat de les paraules que es pateix avui en dia. Per exemple, *feixisme* s'utilitza tant des de l'esquerra com des de la dreta, o bé es torna al significat de *família* com a nucli heterosexual i catòlic.

Alba Rico va acabar amb la reflexió que ara mateix ens trobem que la política d'extrema dreta "ven" la tornada a casa. Berlusconi, als anys vuitanta, va vendre Itàlia com si fos una empresa. Ara tornen els valors familiars. La tornada a casa és la fi de la política. Com deia Aristòtil, la polis és abans que la casa i, si considerem que la casa és abans que la polis, la polis desapareix. El progressisme es disputa en territoris concrets, en les distàncies curtes, en espais petits, i no ha trobat la manera d'expandir-se sense renunciar als valors. Per això, és important que sigui a la polis, en aquestes distàncies curtes, on es discuteixi amb l'extrema dreta i es miri d'aproximar el lloc on es viu i el lloc on es decideixen les vides, o viceversa.

Quant a la pregunta sobre la policia, Alba Rico va assenyalar que a Europa la policia forma part del foment de les inseguretats en la població: es té por de la immigració, però no dels desnonaments. Europa substitueix la política per la policia. Quant al tema de la llibertat d'expressió, es va mostrar contrari a la construcció del delicte per odi. Va dir que s'ha d'anar amb compte amb les lleis de la llibertat d'expressió, ja que sovint poden anar en contra de la ciutadania. També va reflexionar que hi hauria d'haver una política d'esquerres conservadora, ja que no existeix i la majoria de la gent és conservadora, i que el camí per lluitar contra les polítiques d'extrema dreta és la construcció d'un discurs col·lectiu.

Djamila Ribeiro va fer la seva intervenció centrada en una perspectiva interseccional i va parlar de població negra (que suposa el 44% del total), dones, població indígena i comunitat LGTBI. Va aportar algunes dades numèriques mitjançant una presentació, com ara que cada 23 minuts una persona negra jove és assassinada, que els crims contra dones negres en els darrers deu anys han augmentat un 54% i que, després de quinze anys de progrés, el Brasil ha deixat de reduir la

desigualtat. Va explicar que les faveles i els llocs pobres del Brasil estan criminalitzats, mentre que el govern ho disfressa de lluita contra les drogues. És el cinquè país del món en feminicidi i el cinquè en matrimoni infantil. Hi ha una llei al Brasil que criminalitza la violència domèstica, però Ribeiro va remarcar que cal anar més enllà de la perspectiva legal. Per exemple, les dones que viuen a les faveles o als barris no poden trucar la policia si pateixen violència domèstica, ja que és la policia mateixa la que està matant els seus fills. Així doncs, la legalitat no és inclusiva i hi ha un problema important amb la seguretat pública.

Ribeiro va remarcar que la bretxa salarial entre homes blancs i dones negres és molt alta, d'un 43%. Hi ha una gran varietat d'ètnies indígenes i els seus líders estan sent assassinats. Se'ls mira des d'una perspectiva colonialista, ja que no se'n coneixen les diferències ni la cultura, fins i tot des dels partits progressistes, que en tenen una visió molt eurocèntrica. El Brasil també és el país líder en assassinats a la comunitat gai i transsexual i hi ha hagut un increment del 150% en assassinats a lesbianes entre el 2014 i el 2017. Hi ha una gran manca de representativitat política de les dones negres.

L'escriptora va dedicar part de la intervenció a parlar de l'elecció recent de Jair Bolsonaro com a president del país, com a exemple del que fan les polítiques de dretes per arribar al país. Va explicar que Bolsonaro utilitza notícies falses per guanyar electors, infon la cultura de la por, fomenta l'homofòbia i el racisme i està en contra del feminisme. Amb aquests discursos, ha arribat a una part àmplia de la societat, fins i tot a la població pobra, i ha arribat a crear-se un mite al seu voltant.

Ribeiro va explicar, però, que també hi ha una resistència a tot això. Tot i que el Brasil sempre ha sigut un país conservador, va tenir algunes onades progressistes durant la presidència de Lula da Silva i amb altres polítics, com ara Fernando Haddad a São Paulo. Es van impulsar mesures com ara la transciutadania, a favor dels drets de les persones transsexuals, programes per a joves negres o centres per a persones de la comunitat LGTBI, entre altres mesures.

També va posar èmfasi en l'epistemicidi al Brasil, és a dir, la destrucció de coneixement de pobles oprimits pel colonialisme, com una altra fórmula de vulneració dels drets humans. Hi ha col·lectius que lluiten contra aquest epistemicidi, com per exemple activistes o segells editorials que publiquen l'obra de personalitats indígenes o negres.

Finalment, Ribeiro va acabar assenyalant que amb Bolsonaro el país tornarà a ser el que era i deixarà els progressos enrere. Va recordar que el Brasil va ser el darrer país a abandonar l'esclavatge.

Pel que fa a les interpel·lacions de la moderadora, Ribeiro va explicar que els moviments feministes i antiracistes són molt diversos i que és important utilitzar el gènere i la raça en tots els àmbits de la política i no com un tema aïllat, perquè no n'hi ha prou de tenir només un secretariat. També va apuntar que són qüestions que, per afavorir-ne l'impacte, s'han de tractar de manera estructural no només fent pedagogia d'individu a individu.

Durant el **torn de preguntes,** una noia va preguntar quines accions es poden fer en el dia a dia per lluitar contra l'homofòbia i el racisme i si hi ha esperança de millora. **Bellamy** va respondre que ser un mateix l'exemple vivent del canvi que vol veure en el món és el millor que es pot fer. La millor manera és a través de la perseverança. **Ribeiro** va respondre que una persona té el dret a estar sana mentalment; per tant, és important tenir cura d'una mateixa, ja que no es pot ser sempre la persona a qui tothom demana l'opinió sobre alguna cosa. És important crear un equilibri. Una persona del públic va reflexionar sobre el debat del racisme, també dels gitanos, i sobre la qüestió racial de la policia espanyola, assenyalant que sempre es mira a l'altre cantó de l'Atlàntic, però que aquí també és un problema. També va aportar la frase d'Angela Davis, "Europa no serà blanca gaire temps més", i va preguntar si per això està augmentant l'extremisme. **Bellamy** li va respondre que s'hauria de dir a la policia que no es pot tractar la gent d'una manera diferent per ser d'un color diferent. **Pérez** va apuntar que es criminalitza la pobresa, i es multen les prostitutes i les persones sense sostre. Sobre els gitanos, una representant

d'una associació va fer una aportació en la qual remarcava la invisibilització dels problemes que pateixen i va explicar que, com a mesura d'acció local contra la discriminació, tenen un canal directe amb l'Ajuntament per veure mesures positives de manera conjunta. Un altre espectador va suggerir el boicot com a mesura contra l'extrema dreta, ja que assegura que darrere hi ha el capital (Bayer va subvencionar Hitler; Carrefour, Bolsonaro). Una espectadora va puntualitzar que a Europa també s'està plantejant com posar fi a la mentalitat colonialista, no només al Brasil. Una membre de la campanya "Pareu de parar-me" va equiparar els casos exposats amb els que viuen les persones immigrants a la ciutat de Barcelona, que potser no són assassinades en massa pel color de la seva pell, però sí que són perseguides i acusades de tinença de drogues o d'immigració il·legal. Va afirmar que la seguretat és colonial i que el carrer no és segur per a les persones no racialitzades.

SESSIÓ 7

CITIES4HOUSING: PROPOSTES PER RECUPERAR EL DRET A L'HABITATGE DES DE LES CIUTATS

MODERADORA

Laura Aznar Llucià, periodista a *Crític*, Barcelona.

PONENTS

Jaime Palomera, Sindicat de Llogaters, Barcelona; **José Manuel Calvo del Olmo**, delegat de l'Àrea de Govern de Desenvolupament Urbà Sostenible, Ajuntament de Madrid; **Andrej Holm**, activista, Berlín, i **Vanesa Valiño**, Regidoria d'Habitatge, Ajuntament de Barcelona.

Laura Aznar va presentar els ponents i el tema del debat i hi va aportar algunes dades, com ara que la situació de l'habitatge és d'emergència i que, entre altres indicadors, es duen a terme nou desnonaments diaris. També va remarcar que el marge competencial dels ajuntaments és escàs. Al llarg del debat, va anar aportant altres dades, com ara que altres ciutats en un estat similar al de Barcelona, Madrid o Palma de Mallorca pel que fa al preu dels pisos, han aplicat mesures. Per exemple, a Amsterdam hi ha una equiparació més gran entre els lloguers i els sous, i a Berlín s'ha aplicat una regulació que limita els preus del lloguer i s'han aconseguit contractes indefinits. Abans d'iniciar el debat final, Aznar va demanar a cada ponent algunes mesures concretes que caldria dur a terme en matèria d'habitatge, en format de piulada.

Jaime Palomera va iniciar la seva intervenció exposant la responsabilitat dels governs en matèria d'habitatge. Actualment el 30% de la riquesa està dedicada a l'habitatge i això ha sigut abonat pels governs. Per exemple, s'ha reorientat la inversió dels bons de l'Estat a l'habitatge cap a l'especulació immobiliària. En els darrers anys s'ha passat del mercat hipotecari al mercat dels lloguers i, per fer-ho, per exemple, s'han fet canvis en la Llei d'arrendaments i s'han tret garanties a la gent que vivia de lloguer. Això ha creat un nínxol per al capital financer, que ha vist afavorits els seus interessos per la Llei d'arrendaments, que marca un mínim de tres anys de contracte per llogar, els mateixos que necessita una socimi (societat anònima cotitzada d'inversió en el mercat immobiliari) d'un fons

d'inversió per pagar els menors impostos possibles. Així doncs, els estats entren de ple en polítiques de mercantilització de l'habitatge i faciliten que els lloguers estiguin al servei dels interessos del capital financer, entre d'altres.

Palomera va emfatitzar que cal parlar de l'especulació com el càncer de la societat, ja que posa en perill la vida dels barris, buida la ciutat de gent, asfixia la ciutadania i expulsa les persones de les seves llars. Així doncs, de la mateixa manera que els moviments ecologistes han sabut parlar del canvi climàtic, des de l'habitatge cal que es faci el mateix.

Com a representant del Sindicat de Llogaters, Palomera va puntualitzar algunes de les mesures que s'hi porten a terme, com ara investigar i mapar els grans propietaris, és a dir, la burgesia de la ciutat, els fons d'inversió, etcètera. També va explicar que es procura crear un sostre comú per a tota la massa de gent que està vivint de lloguer, seguint un model similar al de Nova York. Tot i així, hi ha canvis estructurals per fer, com ara aconseguir canviar la Llei d'arrendaments, treballar per equiparar el lloguer a seguretat i viabilitat, i fer prescriure les socimis, que no tenen cap funció social.

Com a reptes de futur, Palomera va puntualitzar que cal treballar per fer habitatge protegit de forma permanent. També va indicar que l'urbanisme és una bona via per transformar l'accés a l'habitatge i, a més, és una via que depèn de la Generalitat, no del Govern central. El que no pot ser és que el dret a la propietat posi en risc la funció social de l'habitatge.

Quant a la demanda de la moderadora sobre una mesura en format de piulada en matèria d'habitatge, Palomera va apuntar que cal fer fora l'especulació de les ciutats. Cal mobilització i militància, crear una consciència col·lectiva com la que existeix amb la violència masclista o el medi ambient. Cal construir contrapoders i aconseguir que els inquilins s'organitzin.

Vanesa Valiño va exposar quines accions s'estan portant a terme des de l'Ajuntament de Barcelona en matèria d'habitatge. En primer lloc, es va voler

conèixer el parc d'habitatges, ja que no hi havia cap informació compilada en aquest sentit. De fet, els portals immobiliaris eren els únics que, en el seu moment, tenien informació sobre el preu de l'habitatge, l'ocupació, etcètera. A fi de conèixer la situació, es va crear l'Observatori Metropolità de l'Habitatge per mesurar tot de dades relacionades amb l'habitatge, com ara la taxa de sobreesforç per pagar l'habitatge que s'ha de fer a Barcelona en comparació amb altres ciutats (Catalunya és un dels territoris on els habitants fan més esforços

per pagar l'habitatge). Un altre dels indicadors és el cens d'habitatges buits. La construcció d'aquest mapa de la propietat permet observar que està atomitzada.

En segon lloc, s'han dut a terme accions per atendre l'emergència habitacional, entre les quals destaquen les que aborden la problemàtica dels desnonaments. En aquest moment, hi ha setze dones dedicades a prevenir-los, fent interlocució i assistint físicament durant el desnonament quan cal.

La tercera acció que Valiño va explicar que es fa des de l'Ajuntament és canviar les normatives possibles, tenint en compte que a l'Estat espanyol els ajuntaments no fan lleis (en altres llocs, com Berlín, sí que tenen poder per fer-ne). Això sí, es poden modificar les ordenances municipals, com ara la modificació del Pla general metropolità per incloure un 30% d'habitatge social en les noves construccions i grans rehabilitacions de tota la ciutat. Aquesta reforma ha sigut polèmica perquè, des de l'altra banda, es diu que els promotors aturaran la inversió immobiliària. Valiño va reafirmar que aquesta conclusió no és vàlida, perquè aquests mateixos constructors ja ho estan fent a ciutats com Viena o París. Una altra de les normatives que s'han modificat té a veure amb l'habitatge turístic, ja que s'han sancionat els pisos turístics sense llicència i no se n'han atorgat de noves.

La quarta gran acció portada a terme des de l'Ajuntament ha estat l'ampliació del parc públic, ja que només el 2% de l'habitatge de la ciutat és públic i la majoria del que hi ha és de propietat. També s'està treballant per fer habitatge públic cooperatiu.

I, en cinquè lloc, l'altre gran objectiu pel qual es treballa és per crear una disciplina de l'habitatge, ja que hi ha una manca de concepció de l'habitatge com a dret, així com una manca de responsabilitat per part de les administracions públiques.

Responent a les mesures concretes en format de piulada, Valiño va dir que el gran repte és posar l'habitatge en el centre del debat, considerar-lo un pilar de l'estat del benestar, com ara la sanitat o l'educació, i fer que no depengui del color polític amb el qual es miri. Finalment, va animar a la mobilització.

Andrej Holm va començar la seva intervenció seguint el fil de la modificació del Pla general metropolità a Barcelona, que exigeix un 30% d'habitatge social en noves construccions i grans reformes. Va dir que, si realment els promotors aturen la construcció, perquè els inversors deixen d'invertir a les nostres ciutats, serà una bona notícia, ja que hi haurà encara més espai per a l'habitatge públic. A Berlín o Viena, això s'ha aconseguit mitjançant unes lleis molt estrictes que obren el camp al desenvolupament d'habitatge urbà sense ànim de lucre. Holm va apuntar que el capitalisme mai es prestarà a resoldre el tema de l'habitatge públic. A Berlín es necessiten prop de 150.000 habitatges assequibles, no de luxe. Per tant, les mesures dels ajuntaments han d'adreçar-se a cobrir aquesta mancança i a aconseguir inversors sense ànim de lucre. Després de 150 anys d'urbanització capitalista, cada pla

d'habitatge social s'ha de conquerir lluitant contra els interessos privats del mercat immobiliari; en definitiva, contra l'especulació.

Holm va explicar que a Berlín no es pot canviar la llei d'inquilins, perquè és federal, però han interpretat algunes lleis i les han utilitzat al seu favor. Per exemple, s'utilitza una llei que permet definir les àrees de protecció social per garantir habitatge assequible explicant que no es tractava d'una llei sobre el lloguer, sinó d'integració. Gràcies a aquesta mesura, s'ha donat habitatge a un milió de persones. Un altre exemple d'aquesta interpretació de les lleis és que grups d'inquilins organitzats es van proposar d'expropiar, a tots els grans propietaris, més de 3.500 habitatges. La propietat privada està molt protegida en la Constitució alemanya, però van trobar un article que deia que la llei pot garantir que la propietat privada passi a ús públic en casos determinats. A partir d'aquí, s'està organitzant un referèndum per fer una llei perquè això sigui així, i aquests grans propietaris tenen por i estan considerant marxar de la ciutat o cuidar els seus inquilins per evitar que passi.

Pel que fa al darrer titular en format de piulada, cal fer la ciutat menys atractiva per a la inversió privada, apostar per l'habitatge públic com la manera més clara de defensar el dret a l'habitatge a llarg termini, i establir l'habitatge com una qüestió de responsabilitat pública.

José Manuel Calvo del Olmo va començar exposant que Barcelona està per davant de Madrid pel que fa a habitatge. Va recalcar les traves que, des dels ajuntaments, que no tenen capacitat legislativa, es troben a l'hora d'aportar solucions reals, ja que ni la Llei del sòl ni el Pla general de l'habitatge permeten fer gaire res. Va remarcar que Madrid ha estat governada durant 26 anys per governs conservadors que no han treballat gens en matèria d'habitatge social. Algunes de les mesures que s'han pres amb la nova executiva són incrementar les cessions que els promotors han de fer en cada obra nova per la via de la negociació, ja que per la via legal no es pot. Com que les promocions han de tenir els permisos dels ajuntaments, es força que hi hagi un retorn en matèria d'habitatge social en les promocions immobiliàries. En els mandats anteriors, es monetitzava la cessió que les promocions havien de fer a l'Ajuntament, és a dir, es pagava el sòl. Això s'ha regulat aplicant la llei d'una manera estricta i deixant aquesta possibilitat de monetitzar exclusivament als casos en què no es pot donar sòl físic, com és el cas d'algunes rehabilitacions. Amb aquestes mesures s'ha guanyat una borsa important de sòl a Madrid.

Calvo va explicar que la situació a Madrid és força similar a la de Barcelona quant a preus alts i gentrificació, però no hi ha mobilització urbana com n'hi ha a la capital catalana. Pel que fa a mesures concretes, des de l'Ajuntament es van trobar 2.500 habitatges de l'empresa municipal de

l'habitatge preparats per ser venuts a un fons voltor, i es va canviar el reglament perquè hi accedissin les famílies més vulnerables. També s'està construint

nou habitatge públic: en aquest moment la primera promotora de Madrid és l'empresa municipal de l'habitatge, amb 800 habitatges. Són conscients que no és una solució estructural, ja que hi ha 30.000 famílies vulnerables esperant un habitatge. Viena o Berlín ja van començar fa cent anys a construir habitatge públic i ara disposen del 22-25% de tot el parc. D'altra banda, s'està intervenint en el lloguer turístic: des del 2015 s'exigeix als habitatges turístics una llicència i no se'n donen de noves.

Com a possibles solucions estructurals a la problemàtica, Calvo del Olmo va suggerir regular preus, establint un topall màxim, i construir una cobertura legal. Evidentment, cal ser realistes i garantir la rendibilitat, però cal limitar-la i aplicar l'article 128 de la Constitució, que marca que la propietat ha de ser subordinada a l'interès general.

La piulada de Calvo va ser que cal fer de l'habitatge un dret exigible i respectar l'article 47 de la Constitució.

Durant el torn de preguntes, un assistent va preguntar com conviuen l'article 47 i el 33 sobre la propietat privada, de la Constitució espanyola. **Calvo** va respondre que hauria de prevaldre el 128, que dictamina que l'Estat avalua la necessitat d'habitatge que hi ha.

Un altre espectador va preguntar específicament sobre el dret de les persones sense sostre a accedir a un habitatge. **Calvo** va respondre que són conscients de la problemàtica i que cal destinar recursos per fer que aquestes persones tinguin el seu espai i garantir-los una vida digna. **Valiño** va exposar que els sensesostre són l'expressió màxima que l'habitatge no és un dret, ja que se'ls criminalitza. Va remarcar que cal tenir en compte que Amnistia Internacional va començar a parlar de l'habitatge fa només cinc anys, i s'ha de treballar per canviar aquesta noció que l'habitatge és un privilegi.

Un altre assistent va preguntar quines mesures es poden adoptar per fer que la gent interioritzi tots aquests discursos sobre l'habitatge, per exemple, que l'especulació és un càncer. **Calvo** va dir que hi ha alguns conceptes que molesten i que cal construir discursos per a tot el món. Palomera va respondre que cal anar en contra del fet que l'habitatge pugui ser un actiu rendible.

Finalment, l'organització de **Cities for Rights** va concloure la sessió fent un balanç d'aquests dos dies i va animar les persones assistents a seguir el canal de Twitter, que canvia de @Cities4Rights a @Bcn_CiutatDrets, i que tindrà un caràcter permanent.

TALLERS

En el marc de la conferència, vuit entitats de la ciutat van organitzar diversos tallers paral·lels per tractar temes com ara el racisme institucional, l'assetjament immobiliari, l'extremisme violent, les dinàmiques de l'antigitanisme, els drets en un context de protesta, les ciutats de drets humans i l'experiència de persones que sol·liciten el dret d'asil.

TALLER 1. ANTIMOBBING: DE LA PERSPECTIVA GLOBAL AL CARRER

Aquest taller va voler oferir, d'una manera pràctica, les eines necessàries per denunciar l'assetjament immobiliari per la nova via administrativa, sense advocat i davant de l'Ajuntament, des d'una perspectiva tant global com local i amb la participació de persones afectades i d'activistes amb reconeixement en l'àmbit de l'habitatge.
Organitzat per: Observatori DESC

TALLER 2. L'APARENÇA NO ÉS MOTIU

Taller dirigit a desnormalitzar la perfilació ètnica en l'àmbit policial i a conèixer estratègies polítiques i comunicatives per combatre-la. Es va plantejar una dinàmica per treballar la identitat i la pertinença a un grup, la sensibilització pel que fa a l'arbitrarietat de les discriminacions i la reflexió sobre el racisme institucional més bàsic i quotidià, així com un teatre fòrum sobre com protegir-se, intervenir i denunciar davant les identificacions policials per perfil ètnic.
Organitzat per: SOS Racisme

TALLER 3. PREVENCIÓ DE TOTES LES FORMES D'EXTREMISME VIOLENT: ROL DE LA SOCIETAT CIVIL

Què és ser un radical violent avui dia? Com s'hi arriba? A quins extremismes violents hem de fer front? Aquestes són algunes de les qüestions preocupants que es van tractar en aquest taller, que va constar de tres grans parts: una primera on es va abordar i debatre la conceptualització actual de termes com *radicalització* o *terrorisme*; una segona on es van debatre les possibles causes d'aquesta radicalització violenta, i una tercera on es van explotar estratègies i accions que poden servir per prevenir-la.
Organitzat per: NOVACT

TALLER 4. CIUTAT10. EL JOC DELS DRETS HUMANS A LA CIUTAT

A través d'un joc de cartes que promou la descoberta dels cinc principis bàsics d'una "ciutat 10" (ciutat per a tothom, ciutat democràtica, ciutat compromesa, ciutat del benestar i ciutat cívica i participativa), es van introduir els conceptes de *drets* i *deures* de la ciutadania i es va analitzar quines són les característiques principals d'una ciutat que respecta i garanteix els drets de les persones que hi viuen. Ciutat10 és un projecte de sensibilització i reflexió al voltant de les actuacions, els serveis i els recursos que cada administració local pot destinar per garantir els drets recollits a la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat.
Organitzat per: Creu Roja Catalunya

TALLER 5. DINÀMIQUES SOCIALS I INSTITUCIONALS DE L'ANTIGITANISME CONTEMPORANI

Taller amb l'objectiu de facilitar un procés d'introspecció i d'identificació dels factors i els codis ocults de l'antigitanisme, a través de les exposicions de ponents diversos, l'organització de grups focals de discussió i un diàleg final en comú amb tots els participants.
Organitzat per: Unió Romaní i Nakeramos

TALLER 6. QUINS DRETS TENIM EN UN CONTEXT DE PROTESTA?

Taller adreçat a persones, col·lectius i entitats que volen conèixer els drets que tenen dins un context de protesta. S'hi van explicar eines per afrontar possibles situacions de vulneracions de drets humans en l'exercici de la protesta. El taller es va plantejar en tres blocs: un primer bloc de contextualització de la regressió en matèria de drets civils i polítics; un segon dedicat al dret a la protesta amb l'exposició d'aspectes jurídics i eines per a la defensa, i un tercer bloc amb un joc de rol per posar en pràctica els aspectes treballats.
Organitzat per: Irídia, Centre per la Defensa dels Drets Humans

TALLER 7. LA BIBLIOTECA VIVENT

Aquesta activitat va consistir en una biblioteca en què els llibres són persones amb les quals ens podríem trobar pel carrer un dia qualsevol. Aquests "llibres persona" es caracteritzen per haver viscut situacions de conflicte social arran de la seva nacionalitat, ocupació, creences, orientació sexual, etcètera. A través de l'activitat, les persones assistents van tenir l'oportunitat de plantejar lliurement els seus dubtes i inquietuds als "llibres persona" i, a través de la conversa, desmuntar prejudicis i estereotips.
Organitzat per: ACATHI

RELATORIA

CONFERÈNCIA INTERNACIONAL CIT-
IES FOR RIGHTS
10 I 11 DE DESEMBRE DE 2018
CCCB, BARCELONA

CONFERÈNCIA INTERNACIONAL
CITIES FOR RIGHTS
BARCELONA
10 I 11 DE DESEMBRE
2018

Ajuntament de
Barcelona